

№ 27 (236) 4 ліпеня 2001 г.

Заснаваная ў 1906. Адноўленая ў 1991. Выходзіць у пяцідзесяткі

ПЕРШАЯ БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

Саюз Машэравай і дэмакратаў?

48% беларусаў адмоўна ацэнваюць вынікі кіравання

Лукашэнкі, столькі сама задаволеных імі

Паводле чэрвеньскага апытання грамадзкае думкі, праведзенага Нацыянальным інстытутам сацыяльных, эканамічных і палітычных дасьледаванняў, Лукашэнка застасцца самым папулярным кандыдатам у прэзыдэнты.

Як вынікае з апытання, сёньня за яго гатовыя прагаласаваць не дзе 45% выбарцаў, тады як прыкладна 35% беларусаў гатовыя аддаць галасы любому, толькі не Лукашэнку. Колькасць людзей, якія шчэ ня вызначыліся, скарачаецца. Гэта значыць, што на сёньня Лукашэнка перамагае ў першым туры.

Што да ацэнкі выніку кіравання Лукашэнкі, дык у гэтым грамадзтве падзялілася роўненка надвое: 48% ацэнваюць іх пазытыўна і столькі сама — негатыўна.

Актывнасць выбарцаў чакаецца вельмі высокая: ужо цяпер ня менш за 85% людзей гатовыя прыйсці на выбары. Істотнага зніжэння гэтага паказчыка можна чакаць толькі ў выпадку, калі лукашэнкаўскі выбаркам не зарэгіструе некага з апазыцыйных кандыдатаў.

Дарэчы, пасол Вік і амэрыканскія пасольства ў Менску трывалуюцца думкі, што БНФ можа заклікаць да байкоту выбараў у выпадку нерэгістрацыі дэмакратычных кандыдатаў, і вельмі баяцца гэтага. Відаць, у ёўрапейскіх сталіцах і Вашынгтоне лічач, што параза Лукашэнкі на верасьнёўскіх выбарах рэальная.

У кулоарных размовах заходнія дыпламаты ў Менску признаюць, што гатовыя пагадзіцца на любую кандыдатуру замест Лукашэнкі, нават ня з ліку дэмакратычных палітыкаў, абы змена ўлады адбылася. Дзеля падобнай змены, здараецца пачуць, можна ахвяраваць нават пасыльныяўбарнай дзеяздольнасцю дэмакратычнай апазыцыі.

За Машэраву сёньня гатовыя прагаласаваць 17% выбарцаў. Гэта, як сведчыць апытанне, збольшага русофілы, расчараваныя ў палітыцы Лукашэнкі, і пратэставы электарат. Праўда, 40% апытаных задзяляюць, што не прагаласуюць за Машэраву ні ў якім разе. Г.эн., што і яна без апоры на галасы дэмакратычнага і нацыяналістычнага электарату ня мае найменшага шанцу на перамогу. Між тым яна дагэтуль цалкам выключае падобную каляіцу, што і разглядаеца аналітыкамі як съведчаныне яе не-пераадольнай несамастойнасці (пра гэта больш падрабязна — у артыкуле Валер'я Булгакава "Расея і лукашэнкаўскі плян стварэння псеўдоапозыцыі" на стар. 3).

За апошнія два месяцы ізноў вырас рэйтынг Сямёна Домаша, тады як папулярнасць Чыгіра, Пазнянкі і Ганчарыка трохі зьнізілася. Аднак Чыгір застасцца па-ранейшаму як самым вядомым,

так і самым папулярным з кандыдатаў "пяцёркі". Праўда, і нэгатыўны рэйтинг у яго вельмі істотны. Ен "падабаецца" 18,9% выбарцаў, а "не падабаецца" 32,7%. Тады як Домаш "падабаецца" 12,5% апытаных, а не падабаецца 17,2%.

Такім чынам, Домаш застасцца найбольш пэрспэктыўным дэмакратычным кандыдатам нягледзячы на пахаладанне ягоных адносін з коламі расейскамоўнае апазыцыі і яе СМІ — у прыватнасці, з "Хартыя'97".

Апытаныне аберверла пашыраную думку, што ўздел у кампаніі Зянона Пазнянка (індэкс даверу да яго па-ранейшаму ніжэйшы за 10%) наймацней б'е па Домашу.

Аказваецца, электарат Пазнянка найбольш блізкі чыгроўскуму (40% выбарцаў Пазнянка гатовыя быў б' у выпадку няўдзелу свайго кандыдата падтрымаць Чыгіра, 30% — Машэраву і толькі 28% — Домаша).

Безнадзейна нізкаю застасцца папулярнасць Ярапука, Гайдукевіча і Сініцына. Калі б выбары адбываліся сёньня, за іх гатовыя прагаласаваць адпаведна ўсяго 2,3%, 4,1% і 1,9% выбарцаў.

Амаль палова рэспандэнтаў ня вераць у сумленнасць Цэнтральнай баркаму і амал 80% пазытыўна ставяцца да ідзі незалежнага наўгароння за выбарамі.

Калі верыць апытанню, найбольш цікавым паваротам кампаніі магло бы стацца ўзаемадзеянне між кандыдатамі дэмакратычнага адзінства і Наталіяй Машэравай.

Праўда, давер да выніку апытання падрываюць некаторыя ягоныя звесткі. Так, паводле НІСЭПД, у красавіку колькасць людзей, якія ня ведаюць, хто такі Ганчарык, складала 23%, а ў чэрвені яна ўзынялася да 39%, "рэйтынг невядомасці" Казлоўскага ўзыняўся з 39% да 51%. Як такое магло адбыцца? Мэтады ж дасьледавання ня зъмяняліся.

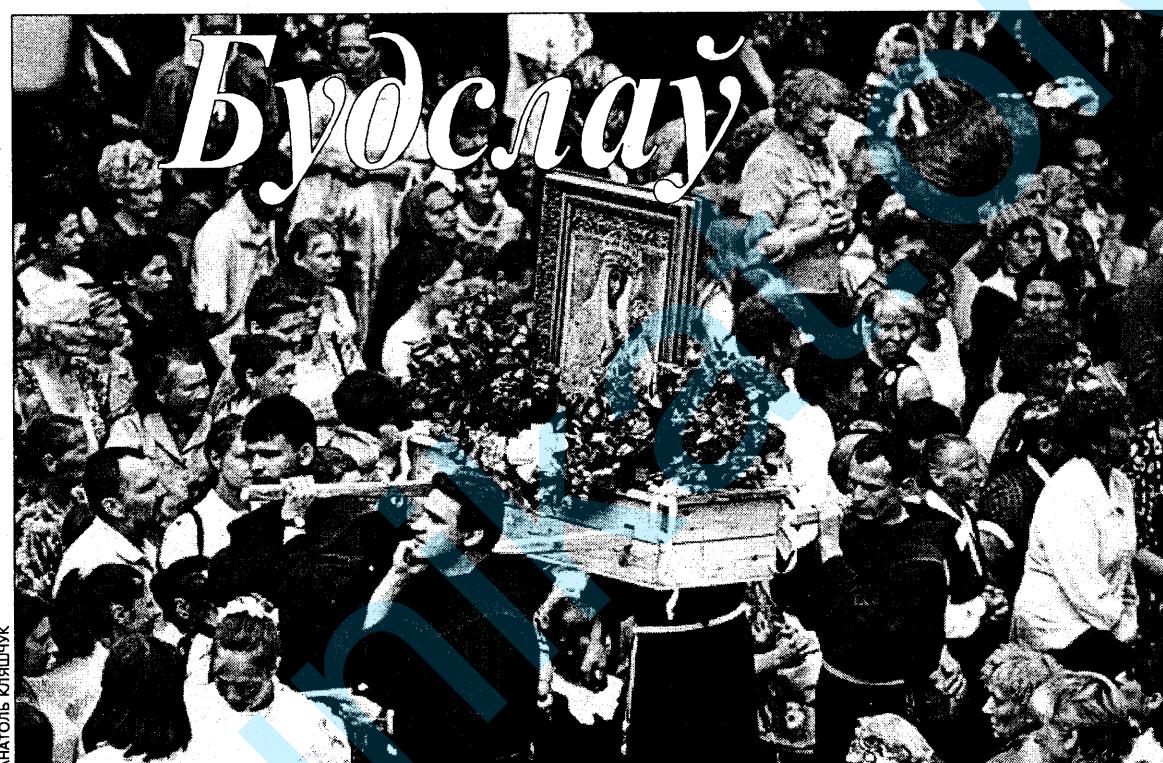
Карыстальнікі Інтэрнэту могуць цалкам азнаёміцца з вынікамі гэтага маштабнага апытання на сایце www.iiceps.by.

Барыс Тумар

Навіны Прыватны помнік

У Старых Дарогах на фасаднай сцяне тутэйшага прыватнага музэю адкрылі помнік беларускай мове: мэталёвый на ўсю вышыню і шырыню сцяны герб «Пагоня» ды цытата з клясыка: «Не пакідайце ж мовы нашай беларускай...». Іх выразаў са сталі старадароскі ўмелец Сяргей Емельяновіч. Да канца лістапада на тле Багушэвічавай цытаты разьмесьцілі таксама помнік Скарыну, Багушэвічу, Багдановічу ды Генію. Мэмарыял адкрыты падчас сьвяткавання 71-х угодак Слуцкага збройнага чыну.

Б.Т.

Будслаў. Рэпартаж з фэсту на старонцы 9.

Зъезд непатрэбных

Іван Саверчанка выйшаў са складу аргкамітэту III Зъезду беларусаў съвету ў знак пратэсту супраць калябарацыі з уладамі

III Зъезд беларусаў съвету пройдзе 5—6 ліпеня ў менскім Доме Літаратара. Згуртаваныне Беларусаў Съвету "Бацькаўшчына" спадзявалася, што ўлады дазволіць правесыць зъезд у вялікай залі. Улады заўпарціліся з Канцэртнай залай "Менск" або, тым больш, Палацам Рэспублікі. Наўзамен прапаноўвалася старая добрая рэзэрвация — ДК "Сукно". Беларусы съвету пагадзіліся.

Былі нават падрыхтаваныя адпаведныя запрашэнні, але ўлады праз колькі дзён у амаль што ультыматыўнай форме прапанавалі Дом Літаратара. Малюя, ДК "Сукно" не адпавядае пратрабаваным супрацьпажарнай бяспекі. Треба адзначыць, што ў залі Дому Літаратара за цяжкасцю зъміясціліся 370 дэлегатаў нядайнага зъезду Саюзу пісьменнікаў, тут жа чакаецца народу ў паўтара раза болей.

Працяг на старонцы 6.

тэма нумару

Менск бяз Замкавай

У Менску ня стала Лодачнай, былой Ніжняляхускай: налічвалася на ёй усяго тры дамы, і гэта было ня звычна для ўліку, таму з гэтае вясны дамы на Лодачнай перепісалі на Чырвонаармейскую. Дваццаць чатыры А... Ня стала Лодачнай, і ніхто не заўважыў. Тыя, хто сіяўтаке Дзені Незалежнасці з 3 ліпеня, відаць, нават ухвалілі рашэнне выканкаму. Ім і называ "Чырвонаармейская" мілейшая за "Лодачнью". Іх незалежнасць — гэта незалежнасць ад гісторыі і традыціі. Бо гісторыя ім пячэ, вярдзіць душу. Іхна гісторыя — даносы, расстрэлы, мардабой, самадурства, штурм віленскай тэлевежы ў 1991-м, ператварэнні храмаў у зернішковіщчы, а

людзей — у калгасынікаў у 40-х, пілаваныне ног "неправаслаўнаму" Хрысту ў XIX стагодзіні... Сыцерлі Ніжняляхускую, цяпер — Лодачнью.

Гэтыя ніколі ня спыняцца съціраць съяды гісторыі. Ніколі — пакуль іх саміх не съціраць гісторыя.

На пачатку лета з рээстру менскіх вуліц зьнікла і самая старая — Замкавая. Прывічны зынікла нашмат больш фатальным чынам, чым Лодачнай. Былі разбураныя дзве апошнія старасьцеўскія камяніцы, што заставаліся на ёй. На кавалку сцяны аднае з іх захавалася шыльда: Замкавая, 31...

Хто вінаваты?

Тэма нумару — старонка 6.

АНОНС

Ірина Вялянкова — жанчына, якая ўсталявала бел-чырвона-белы съяцяг на вяршыні Мак-Кінлі (6193 м, найвышэйшая кропка Паўночнай Амерыкі).

Інтэрв'ю з беларускай альпіністкай чытайце ў наступным нумары "НН".

Спадарыня Юзэфа Найдзюк з Каліфорні (ЗША), адгукнуўшыся на заклік "Падпішися сам, падпішы суседа і суседнюю школу", перадала гроши на падпіску для Высокай сярэдняй школы (Камянецкі раён). Сп. Павал Кха ў Менску перадаў гроши на падпіску 9 сваіх з'яўмных на трэсі месцы. Вялікі дзякун аўдам. Дзякую і тым, хто аформіў падпіску сам, не цераз рэдакцыю. Гэта Вашымі грашымі — а значыць, рукамі — падпіска на "НН" гэтак вырасла з ліпеня.

Сытуацыя выходзіць з-пад кантролю

Зубры, памідоры й Лукашэнка на ровары

Учора ў Менску на плошчы Незалежнасці адбыўся вайсковы парад. Лукашэнка запрашэнне паназіраць за ім з урадавай трывабуны прынялі Ганчарык, Калякін і Гайдукевіч. Іншыя агенцтвы Лукашэнкі назвалі запрашэнне танным рекламным ходам.

Сваю прамову перад пачаткам вайсковага параду на плошчы Незалежнасці ў Менску Аляксандар Лукашэнка чытаў не адрываючыся ад паперкі, — цвёрдым і жорсткім голасам. Амаль адразу ён згадаў пра напады ворагаў, якія стагодзінь разбурали Беларусь. Пры гэтым пералік бакоў, адсюль прыходзілі захопнікі, Лукашэнка пачаў з ходу, а ўжо потым згадаў пра заход, поўнач і поўдзень.

Падчас народных гуляньняў міліцыянты затрымалі на праспэкце Скарэны 8 сябров арганізацыі "Зубр", якія раздавалі газету "Наша Свабода" і налепкі "Час выбараў!" Праз трэх гадзін іх выпуслілі.

Літаральная перад самым пачаткам эстафеты з плошчы Перамогі, у якой плянаваў удзельніца Лукашэнка, калёна з сотні сябров "Зубра" ў жоўтых саколках "Час выбараў" прыйшла праспектам

Скарэны да Кастрычніцкай плошчы з лёзунгамі "Далоў дурня!", "Час выбараў!" і "Жыве Беларусь!" пад волескі людзей, якія стаялі ўздоўж праспекту. Праз некалькі хвілін пасля гэтага шэсціцца Лукашэнка на ровары падехаў з Кастрычніцкай плошчы на плошчу Перамогі, каб размыяцца перад прагам. Падчас гэтай размынкі ў яго кінулі памідорам. Зрабіў гэта нейкі Сяргей Лапцеў. Яго затрымалі людзі са службы бясьпекі, завезылі ў гарадзел міліцыі і звінавачваюць у дробным хуліганстве.

Цікава, што расейская *gazeta.ru* паведаміла, нібы ў Лукашэнку засадзілі не памідорам, а "цяжкім предметам", што адразу робіць з прэзыдэнта ледзь не ахвяру тэракту.

Падчас эстафеты Лукашэнку зноў чакалі непрыемнасці — міладафронтавцы пры ім штурнулі на праспект пару пачакаў бел-чырвона-белых улётак "Зрабі прэзыдэнта!". Іх кінуліся затрымлівацца, але ўсіх арыштавацца не пасьпелі. У пастарункі звязылі толькі Паўла Севярынца, Паўла Патапава і Зымітра Касцяпяровіча.

Мікола

— за тое, што ён "зь вялікай павагай і акуратнасцю рэалізуваў волю беларускага ўраду ва ўзмацненні духоўных асноваў грамадзтва".

У паліяўнічага-ўніята аплямбавалі стрэльбу

Перад прыездам Алексія II да парадкініна пінскай уніяцкай пафарії Паўла Аляхновіча, заўзятага паліяўнічага, прыйшлі міліцыянты із аплямбавалі сایф з паліяўнічым рыштункам. Запэўнівши сп. Аляхновіча, што ён разам з усімі пінскімі ўніятамі падзе ў Кіеў на сустэречу з Папам, міліцыянтаў не пераканалі.

Напалі на Лукашэнку

Ахвярай чарговай акцыі Маладога Фронту "Горад наш" стаўся Лукашэнка. 2 ліпеня ў 20.45, калі Рыгоравіч пасля афіцыйнага мірапрыемства выходзіў з Палацу Рэспублікі, пачуўся воклікі "Жыве Беларусь!" і на Лукашэнку пасыпаліся фантаны бел-чырвона-белых улётак. Моладзь, якая, хаваючыся ад дажджу, стойліася на прыступках Палацу, вітала відовішча галёканьнем і волескімі. Рыгоравіч пад прыкрыццём аховы хуценька склаваўся ў машыну. С.М.

Плошча Незалежнасці. 3 ліпеня

Навіны гаспадарскія

Масква прыслала падкрапленне

Днямі ўрад атрымае першую частку абицанага міжбанкаўскага кредиту з Расеі й пачне выплачваць запазычанасць па заробках бюджетнікам. Гэтых сродкаў хопіць таксама, каб утрымца курс беларускага рубля. Аднак мадэрнізацыя пакуль яшчэ канкурантадольных прадпрыемстваў ("Беларуськалій", магілёўскае "Хімвалакно" і г.д.) ізноў адкладаецца да сяўтня ніколі. Затое сярэдні заробак у краіне, паводле афіцыйных звестак, дасягнуў у чэрвені 87 даляра.

Паводле дадзеных міністэрства статыстыкі й аналізу на 1 траўня 2001 г. агульная запазычанасць беларускіх прадпрыемстваў за энэргарэсурсы склала 2122,2 млрд. рублёў (1,59 млрд. даляраў ЗША). На 1 студзеня яна складала 1772,3 млрд. рублёў (1,5 млрд. даляраў ЗША).

Незапатрабаванасць айчыннага піва наўпрост звязаная з сыстэмай дзяржзаказу, што дзейнічае ў Беларусі: піўных вытворцаў абавязваюць закупаць узрошчаны на Беларусі піваварны ячмень, які па якасці значна саступае замежнаму. Акрамя таго, 80% abstalaўянія бровару састарэла, адсутнічаючы абаротны сродкі і прыток капіталу. За пяць месеціў 2001 г. у Беларусі выраблена 5 мільёнаў 283 тысічы дзякалітраў піва, што на 19% меней, чым за аналагічны пэрыяд мінулага году.

Падчас візіту калінінградскай делегацыі ў Беларусь абмяркоўваліся транспартныя праблемы: як калініградцам, першым Літва

чарговая пераагістрацыя юрдычных асобаў. Патрабаваныне здымамаць для працы спэцыяльныя офісы аказалася непераадолімай перашкодай для пераагістрацыі амаль палавін прадпрыемстваў малога бізнесу. Яны апынуліся паза законам і мусіць быць зылківіданыя. Саюзы прадпрымальнікаў просьбілі ўрад прызначыць пераагістрацыю суб'ектаў гаспадарання краіны прынаамі на два гады. Што з гэтага атрымаецца, стане вядома, калі Ярмошын вернеца з адпачынку.

Сяржук Іваноўскі

7 ліпеня споўніца год, як зынік тэлеапаратар Зыміцер Завадзкі. Куды ён зынік і што зь ім?

Грамадзтва не забылася, грамадзтва патрабуе адказу і пакарання вінаватаў!

Падпіска ад жніўня

Падпісны індэкс 63125.

Падпіска на месяц каштует 929 рублёў.

Для менчукоў на шапік «Белсаюздруку» — 760 рублёў.

Падпіску на «НН» прымаюць на любоі пошце, у многіх шапіках «Белсаюздруку». Менчукам вельмі зручна падпісвацца «на шапікі» — таньней, і газэту можна забіраць у панядзелак.

ПАДПІШЫСЯ САМ, ПАДПІШЫ СУСЕДА І СУСЕДНЮЮ ШКОЛУ!

Гэта важна для Вас, гэта важна для газэты Вашай душы!

«Наша Ніва» — гэта 12 старанак інфармацыі і каментароў пра падзеі ў Беларусі і съвеце штотыдня, гэта паўнакроўная беларуская культура, гэта жывы голос незалежнага беларускага грамадзтва. Аўтары і чытачы «Нашай Нівы» разам твораць краіну.

Хроніка кампаній Домаш першы

Сямён Домаш паводле звестак на 1 ліпеня сабраў 87 тысячай подпісаў у падтрымку свайго вылуччыння. Найбольш за яго падпісалася ў Менску — 22 тысячи чалавек, на Гарадзеншчыне — 15,5 тыс. ды Берасцейшчыне — 12,8 тыс. У Менскай вобл. — 12,2 тыс., у Віцебскай — 10,3 тыс., у Гомельскай — 8,7 тыс., Магілёўскай — 6 тыс.

Паводле звестак рэдакцыі, дзякуючы актыўнаму збору ў Менску і на Гарадзеншчыне Домаш на пару тысячай галасоў апярэджае ў агульным заліку Ў. Ганчарыка, хоць каманда алошніяга, якія складаюцца ў асноўным з студэнтаў, прафсаюзных актыўністах і сацыял-дэмакратамі, працуе вельмі зладжана. Мирукуючы па тэмпе, гэтыя два кандыдаты могуць разылічваць на больш як 200 тыс. подпісаў па выніках месяца збору.

Каб на ўсходзе краіны збор ішоў як на заходзе, дзе іншы раз за Пазынкай й Домаша падпісываюцца цэлымі вёскамі, было б і больш. Але ж усюдзе марудзіць: домашаўскі пікет у Мазыры штодзень набірае хіба тры-пяць подпісаў.

Цяжкаваты ідзе збор у трох іншых дэмакратычных кандыдатаў — паводле нашых звестак з розных рэгіёнаў, у іх набираеца подпісаў у сярэднім у 2—3 разы меней, чым у Ганчарыка з Домашам, г.з.н., што яны рыхлікуюць не набраце неабходных 100 тыс. Яно было б і някепска: лягчай вырашылася пытаньне пра вылуччынне адзінага кандыдата.

Паліграда АГП учора вырашыла запатрабаваць ад кандыдатаў "пяцёры" вызначыць "адзінага" да 15 ліпеня. У адваротным выпадку яна пагражает адклікаць усіх сваіх сябров з іншыятыўных груп па кандыдатаў. Трэба думачыць, цік з боку незалежнага беларускага грамадзтва на дэмакратычных кандыдатаў будзе ўзмацняцца. Васіль Лявонав, які каардынует працэс вылуччыння "адзінага", абыае, што да 15 ліпеня адпаведнае разшынне прымуць, але будуць трывамыць у таемніцы.

С. Гайдукевіч гучна абвесьціў, што 100 тыс. подпісаў ужо сабраў, але супернікі па гонцы не даюць яму веры.

З. Пазынка і Л. Сініцын пра колькасць сабранных подпісаў не паведамляюць.

Сярод зборшчыкаў М. Марыніча былі заўважаны курсанты Акадэміі міліцыі. Ці то сапраўды на мэнкліятуры рыхтуе антылукашэнкаўскі бунт, ці то Марыніч і дапамагаюць з Адміністрацыяй прэзыдэнта.

Улады не наважаюцца адмовіць, што ўзмеждзілі падпісаў, якія прадставілі некалькі соцен тысяч подпісаў. Даў падпісвацца!

Мікола

ПАЛАТЫКА

Расія і лукашэнкаўскі плян стварэння псэўдаапазыці

Валеры Булгакаў

Як бы ні склаліся вынікі збору подпісаў за кандыдатаў у прэзыдэнты, можна прагназаваць, што 9 верасьня ў бюлетэнях будзе ня больш за дзесяць прозвышицай. Прыйдадна тое саме адбывалася 7 гадоў раней, калі на першых прэзыдэнцічных выбарах з 19 ахвочых набраць неабходную колькасць галасоў змаглі толькі 6 кандыдатаў.

Праведзенае інфармацыйнай агенцтвай БелаПАН у Менску аптытанне съведчыць, што ўжо цяпер менчукі пачынаюць рабіць свой выбар, які збольшага можа

нечым Машэраву і Марынічу, пасля ў зводках інфармацыйных агенцтваў зьяўлецца Сініцын і уткае Лукашэнку за зробленыя грашкі. Такі вось скетч на чацвярых, або, гаворачы на дзяцінай мове, гульня ў паравозік.

ГУЛЬНЯ Ў ПАРАВОЗІК

Чатырохгадоўка з удзелам Машэравай, Марыніча і Сініцына съведчыць пра тое, што ў лягеры праўрадавых кандыдатаў адбываецца свайго роду падзел працы. Лукашэнку значна выгадней падзяліца галасамі беларускіх выбарацаў з “пацешнымі” кандыдатамі, чымся з реальнымі супернікамі.

Прагаласую за яго адбывака	Магчыма, прагаласую за яго	Ні пры якіх абставінках не прагаласую за яго	Цяжка адказаць
A. Лукашэнка	26	13	40
M. Чыгір	7	18	39
C. Домаш	5	13	49
H. Машэрава	4	18	34
C. Антончык	2	7	40
Я. Крыжаноўскі	2	8	43
З. Пазняк	2	7	54
C. Гайдукевіч	1	9	41
У. Ганчарык	1	14	38
C. Калікін	1	6	43
P. Казлоўскі	1	7	38
B. Леванеўскі	1	7	37
B. Цярэшчанка	1	7	38
			54

Крыніца: www.election-by.narod.ru

супасці з выбарам усіх беларусаў:

У гэтай выбарцы пакуль яшчэ адсутнічаюць кандыдатуры Міхаіла Марыніча і Леаніда Сініцына. Аднак, мяркуючы па напоры іх прадвыбарнай кампаніі, прозвышчы і першага, і другога могуць аказацца ў выбарчых бюлетэнях. Разам з Аляксандрам Лукашэнкам, Наталляй Машэравай, Сініцынам Домашам і Зянонам Пазняком яны ўтвараюць группу найбольш азартных гульцоў у прадвыбарнай гонцы (Міхайл Чыгір, Віктар Цярэшчанка і інш. падобныя палітычныя дзеячы не ўваходзяць у наш разылк дзеля вялікай прадказальнасці іх палітычных паводзін).

Перадвыбарная кампанія Лукашэнкі разгорталася ў чэрвені ў некалькіх кірунках. Бадай, найцікавейшы з іх — рэалізацыя пасьпеховага пляну па драбненіні апазыці.

24 чэрвеня, прайдзялочы неабыякія тэатральныя здольнасці, ён аблівінаваці ўсіх астатніх кандыдатаў у прадажнасці і змове. Падобныя выпады Лукашэнкі пераследуяць дзяньні мэты. Па-першым, Лукашэнка ўмела навязвае апазыційны статус сваім стаўленікам (Сініцыну, Машэравай, Марынічу і г.д.), па-другое, ён падтрымлівае ў стане “боегатоўнасці” свой электарат.

Эта робіцца шляхам выбудовы свайго роду ланцужка: беларускі прэзыдэнт эмасціна дакара ў

У сёлетній перадвыбарнай гонцы Крамлю належыць другасная роля, ён не валодае палітычнай ініцыятывой. Але ён чуйна адгукаеца на ідэі лукашэнкаўскай адміністрацыі

пра тое, што яна ставіць нейкія эксперыменты над беларускім грамадствам. Сёлетнія акцыі гэтага дзеяча паказваюць яго скільнасць да махінатарства і танных эфектаў. Чаго вартая сініцынская заява, што на працыгру трох тыдняў яго групе ўдалося сабраць больш за 160 тысяч подпісаў за ініцыятыву “пляц з плюсам” (сэнс гэтай ініцыятывы, відаць, не да канца ясны самому Сініцыну, інакш як раструмачыць тое, што на яго асабістай веб-сторонцы працујуць усе опцыі, за выняткам “ініцыятывы пляц з плюсам”). Або скандалыны, але, як высьветлілася, бессэнсоўны ліст пра распродаж дзяржаўнай уласнасці напярэдадні выбараў (хаця адрасная група — эканомічнай эліце — выдатна зразумела сэнс гэтага паслання). Самы “смажаны” факт з гэтага ліста, а менавіта тое, што афіцыйны Менск за падтрымку падчас разфэрэндуму 1996 г. распласціўся з “арлоўскай групай”, узначаленай сьпікерам Рады Федэрацыі РФ Ягорам Строевым, кантролем над Беларускім металургічным заводам, не знайшоў пачвяджэння.

ЛІБЕРАЛ І СКАНДАЛИСТ

Сініцын ніколі асабліва не хаваў

тыдні ў Страсбургу ён заявіў аб сваім намеры стварыць і ўзначаліць у “палаты” магутны апазыцыйны рух, пра што хутчэй-хутчэй паведаміла пад рубрикай “Сініцыя” “Народная Воля”.)

Ня выключана, што Лукашэнка і паслухміныя яму Машэрава, Сініцын і Марыніч у разгар перадвыбарнай гонкі на будучы цурація юных правакацый — будучы арганізоўца міжсобку запалоўванні, дасылаць адзін аднаму пагрозы, чыніць акты нападу і зьбіцца, магчыма, нават з ужываннем выбуховых рэчываў і агністрэльнай зброі малой забойчай сілы, а пасля жава амброкуваць гэта сваім вузкім колам у беларускіх СМИ, тлумачачы ўсё гэта падкрапамі правадыркальных сіл і патрабуючы іх жорсткі пакаранца за гэтага. У Беларусі пачатак гэтым “самастрэлам” даў Лукашэнка сваім лёзьненскім махлярствам 1994 г., летася пачын падтрымай Аляксандар Фядута, які падчас восеньскіх выбараў у палаці прастадунікоў некаторы час зъяўляўся на людзіх увесі перабітаваны. Цяпер Фядута прадае на Сініцына, таму ён будзе нічога дзіўнага, калі першым інрэвіяў вытрымайць у Леаніда Георгіевіча. Нешта падобнае работася на пазалеташніх выбарах у Украіне, калі найбольш небясьпечнага канкурента Кучмы Мароза аблівінаваці ў тэракце супраць найменш небясьпечнага — Наталіі Вітэрэнкі.

Пэрсона Леаніда Сініцына вымagaе асабнага амбэркавання. Лукашэнкаўская палітхноўля, відавочна, рэзэрвуюць яму месца неўраўнаважанага ліберала, дадаткова адказана за сувязі з бізнесам (хаця яясна, якое дачыненне не да бізнесу мае віцэ-прэзыдэнт грамадзкага аб'яднання “Сацыяльныя тэхналёгіі”, арганізацыі некамерцыйнай паводле дзеяния заканадаўства; з іншага боку, назоў такоі арганізацыі съведчыць

АЛЯКСЕЙ ЧАРНЕВУ

таго, што зъбіраецца працаўца на Лукашэнку. Яшчэ летася, калі 27 верасьня пастаўнай Вярхоўнага суду Рэспублікі Беларусь Сініцын быў зарэгістраваны кандыдатам пасля зъянціца выбарчай камісіяй Рагачоўскай выбарчай акругі, ён правёў прэс-канфэрэнцыю, на якой заявіў пра тое, што мае намер вярнуцца ўва ўладу, кансультаўваць Лукашэнку на выбарах і што ён падтрымлівае стасункі з Лукашэнкам праз яго памочнікаў. Паказальна, што Сініцын тады быў вылучаны кандыдатам ад двух працоўных калектываў дзяржавы.

Адыход Лукашэнкі ад улады будзе азначаць аздараўленыне сувязяў з Расіяй

нных арганізацый — дарожна-будаўнічай управы і прадпрыемства па вытворчасці жалезабетонных конструкцый.

Пра тое, што Сініцын па сутнасці ніколі не зынкаў з-пад увагі Лукашэнкі, гаворыць і факт арганізаванай пры канцы 1999 г. пратаччыні інфармацыі з Адміністрацыі прэзыдэнта: “Паводле нашай інфармацыі, на месца Місыніковіча можа вярнуцца Леанід Сініцын — першы кіраўнік прэзыдэнцкай адміністрацыі. Акурат Сініцын прыклай надзвычайнай намаганні для таго, каб Лукашэнка ўзначаліць Беларусь” (“Белоруская газета” за 13.12.1999).

Дарэчы, аналітыкі съходзяцца на думцы, што “гонар” вынаходніцтва славутай прэзыдэнцкай вэртыкалі таксама належыць Сініцыну. І яшчэ пару штырышкоў з яго біяграфіі. Зы імем Сініцына, які ў свой час займаў пасаду кіраўніка Рады па каштоўных паперах пры Радзе міністраў, звязаны скандал, які выбухнуў паслья няўдалага выпуску ў 1995 г. першых беларускіх залатых манетаў. Задум скончылася судовымі працэсамі. Аўтарам эсکізу першай беларускай манеты быў ях то іншы, як Леанід Сініцын... Праз нейкі час Лукашэнка ў тэлепраграме “Совершенно секретно” аблівінаваці Сініцына ў махінаціях (продажы за бесцьзягі расійскім камерцыйным структурам матэрыяльных рэзэрваў Беларусі), у адказ на што апошні пагражай судзіцца, але намер свой так і ня зьдзейсніў.

Чалавек падобнага лёсу — падзраваны ў карупцыі былы расійскі дзяржаўны дзеяч, а цяпер бізнесовец-эмігрант Сяргей Станкевіч — называў Сініцына “светлой головушкай”. Таварны знак, і толькі

дуць заўзята прапагандаваць і працоўную пэнсіянэрку Наталю Машэраву.

Нягледзячы на тое, што імя Машэравай даўно мільгаціць у беларускай прэсе, вакол яе постаці захоўваецца арэол таямнічасці. Пэўным палітычным крокам Машэравай цяжка дадзі азначаную інтэрпрэтацыю. Напрыклад, наўшта ёй было разам з яшчэ адным кандыдатам на прэзыдэнта Сяргеем Скрабцом уваходзіць у створаную 24 траўня дэпутацкую группу “Адзінства”, узначаленую бывшым сябрам АГП і былым намеснікам генэральнага дырэктара сумеснага беларуска-нямецкага прадпрыемства “Белфарм” Юр'ем Марозавым?

Палітычнае актыўнасць Машэравай заўсёды ішла ў рэчышчы афіцыйнай праводжанай палітыкі. Гэта яна стварыла “Беларускі саюз імя П. Машэрава “Зынч”, каб паглябляць беларуска-расійскую інтэрпрацію на нефармальным узроўні. Гэта яна без ніякіх згрывоў сумлення выкарыстоўвала народную памяць аб сваім бацьку для дасягнення тымчасовай выгады.

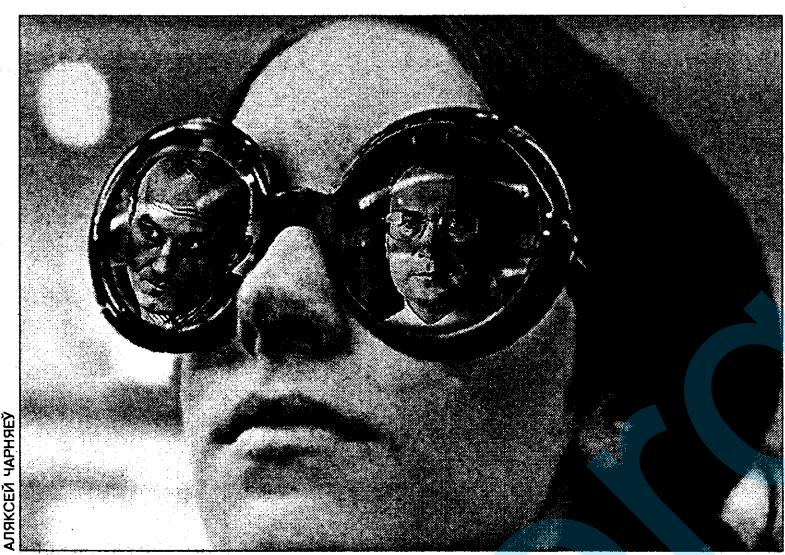
Машэрава, як і Міхайл Марыніч, яна мае ні перадвыбарнай праграмы, ні выразнай праграмы даеяньняў (у інтарвю маскоўскай газэце “Коммерсантъ” 22 чэрвеня Машэрава не змагла нават адказаць на пытанье пра сваю палітычную канцепцыю: карэспандэнт Юры Сыўко пытавацца: “Але ўсё-такі вы будзеце прапаноўваць канцепцыю, якая адрозніваецца ад канцепцыі Аляксандра Лукашэнкі?”, Машэрава адказаў: “А пра гэтае з вами пагаворым, калі я буду зарэгістравана”).

Ад Лукашэнкі яе адрознівае перадусім тое, што перадвыбарная кампанія першага пакараная на шырокія слай грамадзтва, тым часам Машэрава ўсяляк спрабуе неўініцую прывязкі да канкрэтнай групы грамадзтва — абы, барані Божа, не перацягніць на свой бок каго-небудзь з лукашэнкаўскага электарату. Інакш кажучы, Машэрава съядома цураеца сацыяльных адрасатаў сваёй актыўнасці, рабочыя стаўку на эмасційную прывабнасць свайго іміджу “адзінай дачкі загадкава памерлага ўсеноарднага кіраўніка” і фактычна разылчываючы на галасы толькі той меншай паловы беларускага грамадзтва, якая на вызначылася, за каго галасаваць (каб зрабіць выбар гэтай часткі грамадзтва лягчайшым, Машэрава можа на нейкі час пачаць выкарыстоўваць ліберальна-дэмакратычную рыторыку ў духу Сініцына і Марыніча). За Машэравай не стаіць ні палітычная праграма, ні самастойная (г.зн. непралукашэнкаўская) палітычнае сіла. Яна — папулярны таварны знак на беларускім палітычным рынку, і толькі.

ПСЭЎДАДОМАШ

Яшчэ адным кандыдатам, за якім стаіць адно вялікае палітычнае “нішто”, зъяўлецца Міхайл Марыніч.

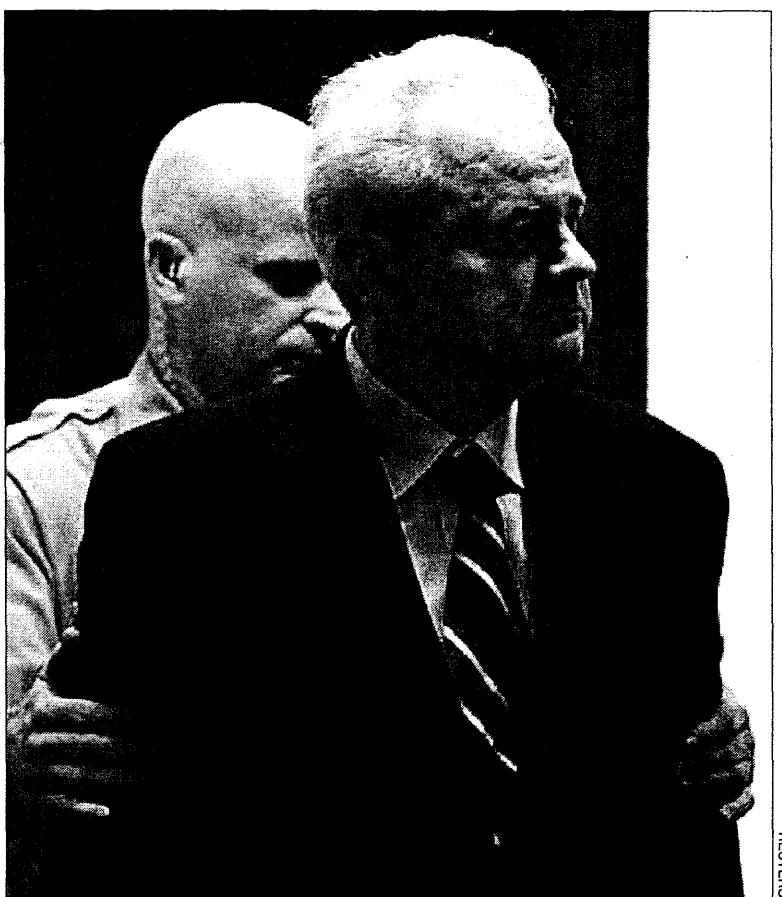
Працяг на старонцы 8.

КОШТ РЭКЛЯМЫ

(за 1 см², з улікам ПДВ)

1 см²	791 руб.
Апошняя паласа	690 руб.
Унутраная паласа	629 руб.

Урок Мілошавіча

Барадзін паўторыць лёс Слабадана?

Мілошавіча выдалі Гаагскому трибуналу 28 чэрвеня, на сарбскае нацыянальнае съвята — дзень Святога Віда. 12 гадоў таму якраз у гэты дзень ён распачаў свой шлях да ўлады, упершыню публічна выклалушы свае ваяўнічыя ідэі перад мільённымі нафтоўпам на Косаўскім полі, пасля чаго распачалася чарада войнай.

Зянен Пазняк адкаментаваў выдачу Мілошавіча гэтаю: маўляў, што Мілошавіча будуць судзі — гэта слушна, дрэнна, што судзіць будуць ня ў Сэрбіі ў што пытанье выдачы звязвалі з аказаным эканамічні дапамогі Сэрбіі. “Я ў паступу інакш”, — заяўіў на Рады Свабода Пазняк.

Карупцыя Беларусь па-за рэйтынгам

Міжнародная арганізацыя па баражбе з карупцыяй *Transparency International* абнарадавала рэйтинг карумпаванасці, які ахоплівае 91 краіну съвету. Найменш карумпаваны Фінляндыйя, Данія, Новая Зэляндыя, Ісландыя і Сынгапур. Сярод краін Сярэдняе Эўропы — Эстонія (28 месцы), Вугоршчына (31), Славенія (34), Літва (38). Польшча, разам з Перы, заняла 44-ы радок. Буйтарыя і Чехія — 47-ы, Славаччына — 51-ы, Латвія — 59-ы, Румынія — 69-ы, Расея — 79-ы, Украіна — 83-і. Нямеччына апынулася на 20-м месцы (летас было на 17-м, а пазалетася — на 14-м). Беларусі ў рэйтингу няма, бо складаеца ён міжнароднымі фінансавымі інстытуціямі, зь якімі афіцыйны Менск папросту не супрацоўнічае — так што міжнародныя капіталісты нічога пра нас ня ведаюць.

Вялікая Брытанія Абарона канстытуцыйнага ладу

Газета левай брытанскай інгалігенцыі *Guardian* не дамаглася перагляду прынятага 153 гады таму закону, які забараняе друк заклікаць да скасавання манархіі, а парушнікам абяцае пажыцьцё взыяўленне. У сънечні *Guardian* пачала кампанію за правядзенне рефорэндуму супраць закону аб спадчыннасці, згодна з якім манархам можа стаць толькі асоба пратэстанцкае рэлігіі, народжаная ў законным шлюбе. Генпрокурор перасцярог рэдакцыю, што супраць яе можа быць заведзеная кримінальная справа па законе 1848 г. “Аб дзяржаўнай здрадзе”. Тады рэдактар звязаўся ў судовыя установы, съцвярджаючы, што гэта несумешчальная з законам 1998 г. “Аб правах чалавека”... і прайграў.

С.Р.

Ліст ў рэдакцыю

Папа для ўніятаў

27 чэрвеня Ян Павал II правёў Літургію для грэка-каталікоў на іншадроме ў Львове. Блізу мільёна вернікаў віталі Папу, стояны ў каламутнай вадзе (моцныя дажджы зрабілі з іншадрому суцьльннае балота). Падчас праезду між сектарамі на сваім “папамабіті” Ян Павал II вітаў і дэлегацыю беларускіх ўніятаў з Берасця, Бярозы, Горадні, Івацэвіч, Слоніму ды Пінску, што стаялі пад бел-чырвона-белымі сцягамі.

Зыміцер Ятчэні, Івацэвічы

Фольша Сычэўскі трапіў у съпіс СЛД

Ян Сычэўскі, старшыня беластоцкага Беларускага грамадзка-культурнага таварыства й пасол польскага Сойму, уключаны ў выбарчы съпіс Саюзу Лявіцы Дэмакратычнай. Найхутчэй, што па выніках выбараў ён ізноў зойме месца ў Сойме. Сычэўскі стаў вядомы выступам на Ўсебеларускім народным сходзе ў Менску, дзе заявіў, што ў Беларусі — сапраўдная дэмакратыя, а Польшча жыве пад дыктатуру Захаду. Кіраўніцтва Сацыялістычнай Лявіцы Дэмакратычнай (*SLD*) адмежавалася ад ягоных заяваў, але папулярнасць Сычэўскага сярод найбяднейшых слаёў праваслаўнага насельніцтва прымусіла сацыял-дэмакратаў ізноў унесці яго ў съпіс партыйных кандыдатаў.

Праўда, на выбараў 1997 г. па аднамандатнай акрузе Сычэўскі сабраў толькі калі тысячы галасоў. “СЛД” яму прарабчыла выступ у Менску, а я б не прарабчыў”, — так адкаментаваў рашэнне левас партыі пісьменнік Сакрат Яновіч у *Gazecie Wyborczej*.

Мікола

Украіна

Аптымістаў больш

Гледзячы на украінскія падзеі апошняга часу — шматтысячныя процікумайскія пратэсты, адстайды папулярнага прэм'ера, двухсэнсоўны прыём папы — цікава даведацца, што сабе думаюць паспалітыя украінцы. Вось што съведцаў вынікі сацыялягічных даследаванняў, праведзеных *Кіеўскім міжнародным інстытутам сацыялігіі* й катэдрой сацыялігіі Нацыянальнага ўніверсітэту “Кіев-Магілянскія акаадэміі”.

Расце аптымізм — адказ “мяне зусім не задавальніе тое, як ідуць справы ва Украіне” дали 48% апытаных (у 94-м было 67%). Калі ў 1995 г. эканамічную ситуацію як “вельмі кепскую” ацэнівалі 69%, дык зараз — толькі 22%. У 1998 г. трываў далей такое жыццё — не маглі 54% грамадзянай, сёняні — 31%. Тых, хто лічыць становішча добрым, таксама небагата — колькі адсоткаў, бальшыня ацэнівае ситуацію, як і на добрую і на кепскую — жыць можна.

Упершыню ад часу здабыцца незалежнасці доля тых, хто мяркуе, што за мінулы год іх дабрабыт палепшаў (25%) пераважыла долю тых, хто лічыць, што зрабілася горай (17%), рошта ніякіх зменаў не адчула. Бачысы “дзікага украінскага капитализму”, людзі ўсё больш выступаюць супраць прыватызацыі зямлі (колькасць такіх вырасла з 9% да 28%) і супраць вялікага бізнесу (з 37% да 51%).

Калі ў 1996 г. 25% апытаных уважалі, што Украіна і Расея ма-

юць аб’яднацца ў адну дзяржаву, дык цяпер так лічыць ужо 32%. Пабольшала ў прыхільнікаў расейска-украінскага дзъюмоў — з 39% (1996 г.) да 44%. А доля тых, хто лічыць, што расейскую мову трэба ўвогуле выключыць з афіцыйнага ўжытку, за апошнія гады зменышлася з 18% да 15%. Большая палова аптымістаў лічыць, што Украіна і Расея мецьмуть асаблівую ўзаемнасць з адкрытымі межамі, бяз мытніці і візаў.

Як бачым, расчараваныне украінцаў у “алігархічнай незалежнасці” і кумізме робіца сур’ёзднай пагрозай нацыянальнай бяспецы Украіны. Грае на карысць Расеі і недасканаласць украінскае систэмы падаткаабкладання — прадпрымальнікам мусіць хаваць ад дзяржавы свае прыбыткі, каб на стацца банкрутам, тады як расейская падаткі зараз большеш памяркоўныя.

Большасць украінцаў заклапчаны амаль выключна эканамічнымі пытаннямі ды злачыннасцю: толькі 16% непакояцца за дзяржаўную бяспеку, 8% турбуующа пра нацыянальнае адраджэнне, 4% — пра стан украінскіх мовы. Свайгі ворагамі паспалітыя украінцы лічыць алігархія. 53% апытаных уважаюць алігархія за “людзей, што больш за ўсіх рабуюць Украіну пры дапамозе ўлады”. Прыхым “алігархамі” называюць цяпер усіх кепскіх людзей — нават лідэра камуністаў Сіманенку.

Сяргей Радзіцайн

Падчас імшы Яна Паўла II у Львове

Агляд сярэднеўрапейскіх падзеяў

У Літве Бразаўскас, у Партугаліі украінцы

Пасля двухтысічнага ўрадавага крызысу прызыдэнт Літвы

призначыў прэм'ерам краіны свайго папярэдніка, галаву літоўскага сацыял-дэмакратычнага Бразаўскаса. Прэзыдэнту недаспадобы гэтая фігура, але нічога на зробіш: левыя маюць 82 месцы ў парламэнце з 141. Тыдзень таму Бразаўскас потайкі ездзіў у Москву (польская газета *Rzeczpospolita* піша, што для перамовы ў рэспублікі “Газпроме”). Журналістам, што тэлефанавалі яму ў той дзень на мабільны тэлефон, цвердзіў, што знаходзіцца ў Коўне, а праз колькі дзён прызнаўся, што склусіў. 68-гадовы Бразаўскас сёняні — самы пагулярны палітык краю, і па выніках аптымістычнага падзяды ўніверсітэта Адамкуса.

Сямён Домаш у нядыні інтэрвю газэце “Рабочы” называў Бразаўскаса “палітыкам найвышэйшага класа”.

Літоўцы з 2002 г. прывяжуць сваю валюту да ёура. Гэтае рашиэнне было прадыставанае пашырэньнем абсягу замежнага гандлю Літвы з ўсходнімі краінамі і ўводам на пачатку наступнага года ёура-гатоўкі ў краінах зону ёура. 8 апошніх гадоў літоўская ва-

люта была прывязаная да далаляра. На гэтым тыдні эстонскі ўрад распараць у Інтэрнэце праект “Сёняні вырашаю я”. Цяпер усе ахвотныя могуць азнаёміцца з новымі законапраектамі й выказаць ураду праізводы Сеіца свае заўгяды. У Эстоніі Інтэрнэтам карыстаецца ўжо больш за 35% насельніцтва, прыхым у Таліне інтэнсіўнасць карыстання Сеіцівам меншая, чым у правінцыях.

Пасля таго, як партугальскі ўрад вырашыў “узаконіць” нелегальных работнікаў, выявілася, што трэція па колькасці нацыянальны супольнасць Партугаліі зьяўляеца ўкраінскай. За першую палову гэтага году працоўныя візы атрымалі 24 тысячи імігрантаў з Украіны. Яшчэ прыкладна столькі ж праціўнікі працаўцаў у краіне нелегальнай. Партугалія — першая ўсходнімі краінамі, што дазволіла іншаземцам адкрываць доўгатэрміновыя візы на падставе контракту з працаўцамі. Цяпер імігранты маюць права і могуць прывозіць свае сем'і. Прывознасць Партугаліі для аматараў зарабіць палягае і ў тым, што там нікі ўзровень злачыннасці.

Сяргей Рак

Паэт, ляўрэат Нобэлеўскай прэміі (1980) Чэславу Мілашу нарадзіўся на Віленшчыне, у Шатэйнях, гадаваўся ў Літве. Пасля быў съвет польскіх цывілізацый, незлічоны падарожнік праз кантынэнты — Эўропу й Амерыку. “Калі б спыталіся ў мене, адкуль паходзіць мяя, адкуль паходзіць мяя пазэя, я адказаў бы: з дзяяцінства, з каладных лесьніц, з літургіі й травеньскіх набажэнстваў, таксама як і з Бібліі”, — чытаєм у Мілашавіча душоўнай біяграфіі — рэлігійнай літаратурным эсэ “Зямля Ульра”. Гутарка з Чэславам Мілашам і эсэ Юрася Бушлякова “Аўтарытэт” — у наступным нумары “НН”.

Заклінанне

Чалавечы розум — прыўкрасны й непераможны. Ані краты, ні дрот, ні кніг аддаваныне пад нож, Ні выгнаньня вырок нічога яму ня. Ён уводзіць у мову й агульнымі робіць ідзі, Падае нам руку — і слова “Правда” і “Справядлівасць”

Мы зь вялікай літары пішам, а “крыбу” й “хлуськ” — з малой.

Над усім тым, што ёсьць, ён уносіць, што быць павінна, Непрыхільнік адчаю, прыхільнік

надзея. Ён ня знае габрэя, ні грэка, ні раба, ні гаспадара

Й нам дae ў кіраўніцтва супольную ўласць съвету.

Ён з агінага шуму зынісіленых слоў

Выбирае суворыя, ясныя сказы.

Ён нас вучыць, што ёсць дагэтуль

новым пад сонцам, Размыкаючы съцягі кулак таго, што

ужо было.

Вечна юная і прыгожая Філ-Сарфія

У хайрусе з пазіціі служыць адно

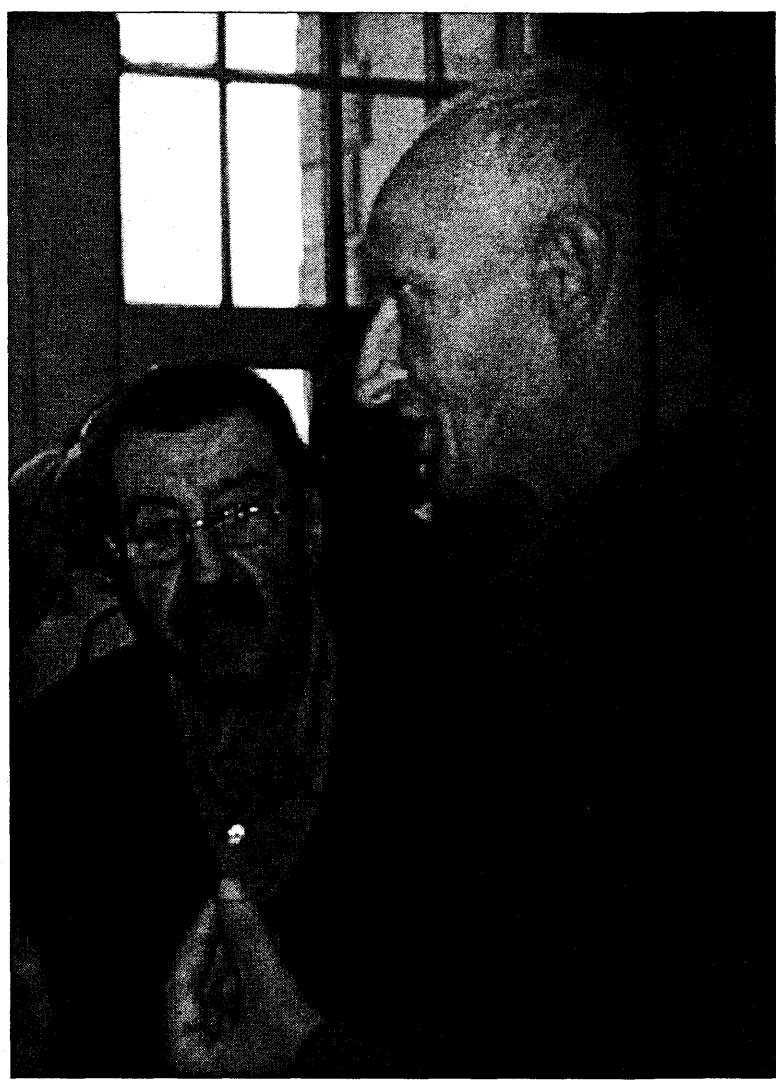
Дабру. Толькі ўчора Прырода адзначыла іх

нараджэнне

І гэту вестку прынеслі гарам аднагород

І рэха. Слаўным быць іх саброўству, іх час на

АБ УСІМ ПАТРОХУ

Разанаў спаткаўся з Грасам

Паэт Алець Разанаў, што цяпер жыве ў Гановеры, сустрэўся там з Но-
белейскім літаратам, пісьменыкам Гюнтерам Грасам.

— Я сачу за тым, што адбываецца ў Беларусі, — сказаў у размове з
Алесем Разанавым Гюнтер Грас. — І ведаю, што становішча ў вашай
краіне цяжкое. Шчыра зычу, каб яно як мага хутчэй зъмянілася на леп-
шае.

Оскар Ансул

ЛІСТЫ Ў РЭДАКЦЫЮ

Прыватнасці

Магістар жыве
ў Глыбокім

Валеры Тарыкаў — лекар-псы-
халіятр, съядомы беларус.

Нядайна "Міжнародная асацыяцыя народных лекараў", "Міжнародны біяэнэргетычны цэнтар нетрадыцыйных мтадаў лячэння і дыягностыкі "Лотас-Тэхнокар-Жан" і "Беларуская асацыяцыя спрыяння развязыцю не-традыцыйных мтадаў лекавання і дыягностыкі" прысьвялі яму найвы-
шайшу міжнародную катэгорию: выдалі дыплём Магістра Ўсходніх Мэдыцын.

Як съцвярджае Валеры Тарыкаў, ягоны род, у 49 калене, пачынаеца зь іх праца... бабкі Рамаясі, якая жыла ў Паўночнай Індіі. Старажытныя веды індускай жрыцы ён і выка-
рыстоўвае. А прывішча паходзіць з арабскай мовы: "эль тарык" — пісар. Напэўна, адсюль і схильнасць роду Тарыкаўых да краязнайства, пазіцій і мэдыцыны і спазнаньня Сусвету.

Як лічыць Валеры Тарыкаў, яму ўдалося прачытаць Фэсцкі дыск, які італьянскі археолагі знайшлі ў 1908 г. на Крыце. На Сусветным кангрэсе дзеячоў культуры "Вынікі тысячагодзідзя", які адбываўся 21–23 лістапада 2000 г. у Санкт-Пецярбургу, даклад Валер'я Тарыкава, прысьвеченых раскрытоўцы Фэсцкага дыску, меў посыпех.

Як съцвярджае Валеры, дыск ут-

З усёй краіны
Апошні палёт

Раніцай у панядзелак пад ад-
ным з шматпавярховікаў барана-
віцкага вайсковага гардка быў
знайдзены невядомы, які звалі-
ся з даху ў забіцца. Як высьветлілі
міліцыянты, мужчына спрабаваў
ноччу ўлезці ў кватэрну, што зна-
ходзілася на 9-м паверсе. Страпа,
прывязаная да антэны на даху,
абарвалаася. Тут злодзеі і паліцэу-
т у апошні палёт.

Руслан Равяка, Баранавічы

90 нахлебнікаў

Больш за 90 жыхароў Клімаві-
чачаў ня плацяць за кватэрну. Яны
завінаваціліся мясцовым каму-
нальнікам амал 5 млн. рублёў.
Шматразовая просьбы ліквідаваць
запазычанасць не дали выніку, і
кіраўніцтва Клімавіцкага ЖЭК
даслала ссыпіс іяплатнікаў у мяс-
цовую газету з надзеяй, што ган-
ба дапаможа выкалаць з іх гро-
шы.

Андрэй Кузьмін, Крычаў

Баран раённага
значэння

У Талачынскім раёне для пра-
вядзення аналізу на праціцы вы-
карыстоўваецца кроў барана-до-
нара. Раней баранюю кроў для
правядзення рэакцыі Васэрмана
дастаўлялі поштою з Менску, і
рэактывы часта псоваліся ў даро-
зе. Цяпер у барана Барыса, які
живе пры лякарні, двойчы на ме-
сяц бяруць па 100 мл крэви. На
коры донара мэдышкі зарабляюць у
бліжэйшых гаспадарках. Улетку
чакаецца павелічэнне нагрузкі на
донара, бо сэзонна павялічваецца
патрэба правядзення адпаведных
аналізаў.

Паводле Радыё Рацыя

А зе варта быць
Машэка зь пяску

6-га ў Магілёве, на пляжы Свя-
тога возера, Генік Лойка з сваім
студэнтамі прэзентуе чарговую
"Легенду зь пяску". Гэтым разам
вынік пленэр пішчанай скульпту-
ры стаенца Магіла Ліва. Будзе
гучаць гісторычная музыка, адбу-
дзіцца рыцарская спаборніцтвы.

У "Альбе"

З 4-го ў 10-е ўсёй краіны, хто
мае вольны час, варта быць у
Нясвіжы, дзе талако будуть да-
водзіць да ладу славуты парк "Аль-
ба". Ягоны алея, унікальная систэ-
ма штучных азераў і каналаў, на
якіх за радзіўліўскім часам разыг-
рываліся цэлья "марскія баталіі",
захаваліся дагэтуль. Але съмецца
назыбіралася, дык пазарастала ўсё

гэта, што патрабуе ўмяшаньня. Не
згубіце шанец уласнымі рукамі ад-
навіць гісторычную спадчыну! Ва-
лянцёрскі лягер "Альба-парк" чар-
говы раз арганізуе нясвіжскіе ад-
дзяленні ЕСМ — на блытаць з
БПСМ.

На Сход!

5—6 га ў Менскім Доме літара-
тара пройдзе III Зыезд беларусаў
свету. Прыйедуць прадстаўнікі 85
беларускіх арганізацый з 28 кра-
ін.

Збор подпісаў

І, вядома ж, варта складзіць туды,
дзе зьбіраюць подпісы за канды-
датаў у прэзыдэнты. У тых, хто па-
ставіць свой подпіс на наступным
тыдні, ёсьць шанец стацца ганаро-
вым 100 000-м падпісанам.

Дзяніс Носаў

ся, Вікі, то бок, согу, Гансы!

На Ўімблдонскім турніры бела-
рускім асам паабломвалі рогі ўже
у першых кругах індывідуальнага
разраду. Ёсьць яшчэ спадзеў на
дзіт Мірны-Ваўчкоў, які надоечы
перамог расейска-швайцарскі кан-
гламэрэт Сафін-Рас.

А нашыя весьляры на Кубку
свету ў Вене ўдвацца ў "на-
грэблі" 6 прызовых месцаў: 2 зала-
тыя, 1 срэбнае ды троны бронзавыя.
І пагрэблі дахаты.

Богусь Біятлянёнак

АНОНС	
6 ліпеня — 150 год з дня	нараджэння Янкі Лучыны.
2001-ы — год Янкі Лучыны.	
9 ліпеня — "лучынаўскі" нумар "Нашай Нівы".	Артыкулы Сяргея Пайлоўскага, Уладзімера Содала, Сяргея Харэўскага.

Мазаічны Віцебск

Гасцей гатэлю "Віцебск" суст-
ракае пералік "ганаровых наведн-
ікаў" на першым шэрагу Машэраў,
Лукашэнка, Філарэт ды Пугачова,
трохі ніжэй — Дземяніц, Гарб-
ачоў, Алексій Другі, Кіркораў і гэтак
далей (дакладней, ніжэй) аж да
Радамілы Караклаіч.

Аляксей Дзікаўцкі, Пінск

Вілы

Відаць па ўсім, спадарыні Ска-
рынінай, чый артыкул "Краёўцы
ідуць" быў надрукаваны ў "НН" ад
25 чэрвеня, бракуе ведаў па гісто-
рыі.

Інакш бы яна ведала, што "вілы,
уторкнуты ў зямлю" — вялікалітускі
герб "Калюмны", выявя якога месцо-
вельцы й гонару, а для кагосяці — про-
стая "вілы".

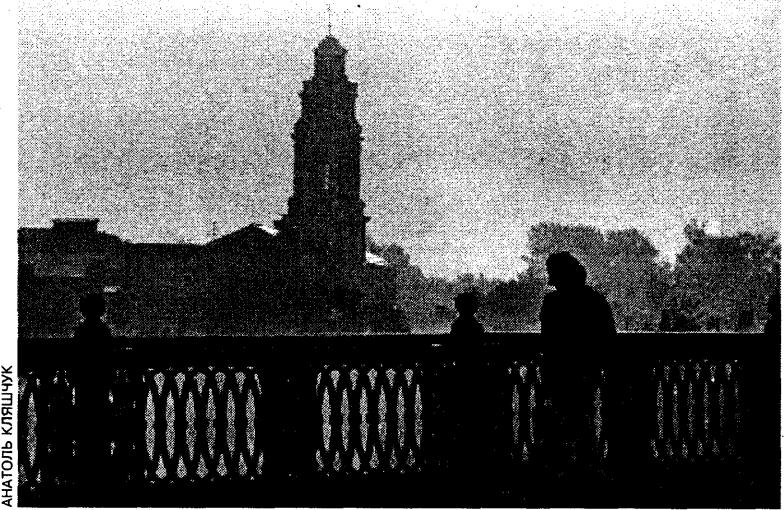
Павал Батуеў, Салігорск

Памылковыя мапы

Апніўшуся ў вельмі непрыемным
становішчы і хачу засыцерагчы чы-
таочо "Нашай Нівы".

Скарыстаўся атлясам аўтадарог
(Менская вобл., 2001 г., выдаўцства
"Тривіум"). У атлясе станцыя Піц
пазначана на левым беразе адна-
йменнай рэчкі, а на самой справе яна
знаходзіцца на правым беразе. Памылка
прыблізна на 1 см (эгодна з
маштабам карты гэта 2 км). Месца
адпачынку карыстаецца папулярнасцю,
і людзі могуць мець нязручнасці.
На мае запытанье выдаўцства "Три-
віум" нічога не адказала.

А.К., Менск

Анатоль Кляшчук

Менск бяз Замкавай

Сяргей Паўлоўскі

Напачатку гэтага лета Менск развітаўся зь яшчэ адной прыкметай сваёй старажытнасці. З гарадзкога рээстру зникла вуліца Замкавая. Былі знесены апошнія два дамы на гатай самай старой брукаванцы. Доўгі час Замкавая існавала фрагментамі ў дварах мікрараёну, які вырас на месцы колішніх Нямігі. Трапіць на яе можна было праз выгбу ў будынку з крамай "Алеся". Там, у двары, і можна было пабачыць кавалкі стараўнія вуліцы — некалькі камяніцаў быццам съціснуліся пад наступам бетонных спарудаў, увесы час зьмяняшаючыся то на будынак, то на цэлы завулак.

Замкавая праіснавала 900 гадоў і толькі цяпер атрымала сваю апошнюю каменнюю бабу ў стравецкі фасад.

Неаднечы мяне наведвала адчуваньне, што жывуць у цяперашнім Менску чужыя людзі. Кацярныя жыхары некуды прапалі, а на змену ім прыйшли іншыя, якія не разумеюць душы места і не шануюць ягонае мінуўшчына, ягонага ўтulku і прыгаёсць. "Шырокім праспектам шагаюць".

Эта ж толькі падумаць, што Сыракомля ў сярэдзіне мінулага стагодзьдзя, параўноўваючы Менск з Вільнем, адзначыў ўсходзкасць сучаснай беларускай сталіцы! "Усё тут такое чистае, новае, прыгожае, што напраўду імпануе сваёю ёўрапейскасцю таму, хто, як мы, прыехаў з Вільні". Аднак тое было паўтараста гадоў таму, калі Замкавая ў Менску жыла паўнавартасным жыццём і злучалася з Завальнай і Вілікай Татарской.

Менскія страты сапраўды

"ціхія" і незаўажныя, пакуль на іх не звязртаць увагі шырокасці публікі. А толькі звернеш — адразу пачнуцца галашэнны ў газетах, заклікі з берагчы апошнія каштоўнасці, папрокі герастратам. У герастрату тут свая тактыка. Яны спльняюць работу і чакаюць, пакуль вэрхал у прэсе на скончыцца. А які санс галасіць, калі асуджаныя помнікі архітэктуры стаяць цэлым. Месяц стаяць, два, год. І вось у гэтай цішыні аднойчы адбываецца знос. Прымецацца кабінетнае рашэнне, галоўны ахойнік помнікаў Бубноўскі, ён жа галоўны "дах" герастрату, дае дазвол — і старой вуліцы як не было. А колішні плакальнік-інтэлігент неяк выпадкова будзе праходзіць па колішніх вуліцах і падумае: што ўжо галасіць, калі нічога няма. Патрабаваць пакарання вінаватых? Дык хто ў нас за такое будзе караць, калі ўлада такая. Прырода менскіх зносаў — сапраўды не ў прыродзе людзей, а ў прыродзе юлады.

Прыклад таго, як герастраты чакаюць, пакуль съцішыцца грамадзкая думка, я ўзяў не з пустаты. Летась у лютым мы пісалі пра дом на вуліцы Дзімітрава, 3. Гэта комплекс той самай знесенай Замкавай. Пасыль публікацыі, што засыцерагала ад зношу камяніцы, падняўся сапраўдны шум у газетах. Але ўрэшце ўсё съціхла. Бо дом на Дзімітрава ніхто ня зносиў. Выглядала — адмовіліся. Паддэйнічала грамадзкая думка. Чаго больш кричаць. І вось прамінуў год.

Яшчэ ўчора апошні будынак на скрыжаванні колішніх Замкавай і Дзімітрава, колішніх Вялікай Татарской, стаяў. Сёньня, магчыма, яго ўжо няма. Тут пытаньне дня-двуух. Дакладней, пытаньне працоўнага дня бульдазэрста.

Анатоль Кияшчук

Ці пасыпкоў помнік прынесці ў ахвяру Дню вызвалення Менску ад фашистаў ці зробіць гэта пасыль сяяточнага "вазильня".

Сымболікі ва ўсім гэтым — на цэлую пазму. Колішняя сынагога, пасыль — мастакоўскі майстэрні, месца першых падпольных сходак беларускіх адраджэнцаў, першая фактычная штаб-кватэра Беларускага Народнага Фронту, "Дзяцьчы Чарнобылю", першых незалежных прафсаюзаў. Тут табе і музэй генацвыду фашистыскага і музэй генацвыду сталінскага, і музэй найноўшага нацыянальнага адраджэння, і музэй сучаснага маствацтва. Колькі перабывала ў гэтых съценках славутага народу! Колькі працавала тут знакамітых скульптараў і жывапісцаў. Здаецца, апошнюю супольную імпрэзу на 25 Сакавіка летась ладзілі тут мастак Віктар Маркавец і паст Алеся Розанаў. Словам, сапраўды месца адшуаўленае. Цяжка ў Менску знайсці падобны будынак, дзе ў столкі выяўлялася чалавечасце ініцыятывы і натхненія. Зы іншага боку — сапраўды вартая ахвяра для цяперашняга палітычнага рэжыму. Гэта ж не абы-якая дробязь, а ўсё адно што пайсьці ў Эрмітаж і плюснуць у палатно генія кіслату. Або ўзяць ды застрэліць Джона Ленана. Есьць і такі спосаб патрапіць у гісторию — прараз

зноўшчынне.

Ня ведаю, ці стаіць будынак на Дзімітрава, 3 у момант, калі Вы чытаце гэтую газету, ці ўжо лёг залатою купінай свайго каштоўнага друзу пад ударамі каменнае бабы.

Летась у лютым у інтэрвю на месцікі старшыні беларускага Саюзу мастакоў Уладзімер Басалыга казаў, што будынак даўно пары зносиць і што галоўны рухавік у гэтай справе — гроши. Саюзу мастакоў не цярпелася прадаць месца, на якім стаіць помнік. Сп.Басалыга шукаў інвестара, які б забраў скрыжаванне былой Замкавай і вуліцы Вялікай Татарской, а за тое пабудаваў для Саюзу Мастакоў памяшканні ў сто тысяч даляраў. Каму — помнік і музэй, а каму — даходнае месца.

Некалі ўсю Беларусь называлі Крайнай Замкай. Ад той краіны сёньня амаль нічога не засталося. Знесеныя дзясяткі тых сяроднявічных замкаў, за імі адправіліся ў нябіт замчышчы, і вось цяпер у тым самым кірунку адышла менская вуліца Замкавая.

І реч не ў чалавечай прыродзе і не ў характары гораду Менску. Такія паводзіны дыктуе эпоха — калі казаць абстрактна, і ўлада — калі казаць канкрэтна. Тая ўлада, што нішчыць беларускую старажытнасць ня менш заўзята, чым

гэта рабілі немцы ў мінулуую вайну, мае толькі адно азначэнне — акупацыя. Ня хочацца лішні раз казаць моцныя слова, але факты змушаюць называць речы сваім імёнамі.

Беларускія помнікі ператвараюцца ў друз дзеля таго, каб на іхніх месцы так званыя "новыя рускія" куплялі сабе жытло. Хто гэтым кіруе, хто стварае такую сытуацыю, хто ўрэшце мае на гэтым зарабіць? Урад, які сёньня складаецца пераважна з прыліджых з Рәсей людзей. Зы іншага боку, дзе цяпер абаронцы менскіх спадчынны? Найбліш яркая постасць — Зянон Пазняк, які некалі падмыту на абарону Верхняго гораду менскіх рабочых, — у эміграцыі. Каб не замінаў гэтamu гандлю і гэтай нахіве. Іншы раз здаецца, што і духоўны, культурны канцэкт старажытнага Менску выехаў туды разам з ім. А тут засталіся толькі тэрыторыі і гроши, вымераць якімі кошт вуліцы Замкавай немагчыма. Дакладней, для гэтага трэба жыць не адно сёньняшнім днём, а ўмець зазіраць далёка ў будучыню. Туды, дзе ў друзе ператварацца сёньняшнняя бязладная забудова, і на сваё месца пачнуць вяртацца старыя менскія вуліцы. Прыблізна так, як гэта адбылося ў Варшаве. Пасыль вай-

Зъезд непатрэбных

Працяг са старонкі 1.

Было нават абвешчана пра стварэнне новай арганізацыі, што мусіла аўяднаць ляляльных беларусаў замежжа — "Свяціло Радзімы" ў процівагу ЗБС "Бацькаўшчына". Але нічога ва ўладаў не атрымалася, дэлегаты едуць, і зъезд адбудзеца.

Старшыня рабочай групы па арганізацыі зъезду Алена Макоўская паведаміла, што мяркуецаў ўздел у працы форуму 500—600 чалавек, прычым з-за мяжы прыедзе 180—200 дэлегатаў і 30 гасцей.

Зъезд пачненца а 10-й раніцы ў чацвер, а ў сераду а 15-й у памішканні ЗБС "Бацькаўшчына" будзе наладжаная прэсавая канферэнцыя. 5 ліпеня для дэлегатаў будзе арганізаваны канцэрт, а 6

ліпеня — супольная вячэра. Скоўкаў ля купальскага вогнішча не прадугледжваецца.

На зъезд прыедуць прадстаўнікі 70—80 суполак. Самая шматлікая дэлегацыя будзе, натуральна, з Рәсей. Пікантнасць сутыцтвы ў тым, што менавіта расейскія беларусы падзеленныя паміж сабой на прыхільнікаў ППРБ і ягоных праціўнікаў. Старшыня рэдакцыйнай камісіі зъезду Аляксей Кароль лічыць, што прыхільнікам Лукашэнкі дастатковая прайсціся па беларускіх крамах, даведацца пра цэны і пераканацца, што жыццё ў Беларусі не такое і салодкае, як расцеіўся афіцыйная пропаганда.

Дэлегацыя з далёкага замежжа значна меншыя. Так з ША прыедуць 5—6 чалавек: Вітаўт і Зора Кіпелі, Янка і Надзея Запруднікі,

Катарына Вініцкая... З Канады мусіць прыехаць Надзея Дробіна, з Вялікай Брытаніі — старшыня Згуртавання Беларусаў Лёля Міхалюк. Не прыедзе лідэр беларусаў Бэльгіі Янка Жучка. Яму ня выдалі візы. Не прыедуць з розных прычынаў Аляксандар Налсан (не захаць прыніжана прасіць дазволу ў Камітэце па рэлігіях), Івонка Сурвіла, Барыс Рагуля (ляжыць цяжка хворы). Абяцацца вялікай дэлегацыяй беларусаў з Польшчы. Праўда, гісторык Яўген Мірановіч, напркілад, вагаецца: надта ж траўматычнымі аказваліся ўсе апошнія прыезды ў Беларусь.

Арганізаторы паспрабавалі звязацца зъезд уявагу беларускіх уладаў. Дасланыя запрашэнні ў Міністэрства культуры,

Такім быў дом на Замкавай, 31

ТЭМА

Самая стражытная

Сяргей Харэўскі

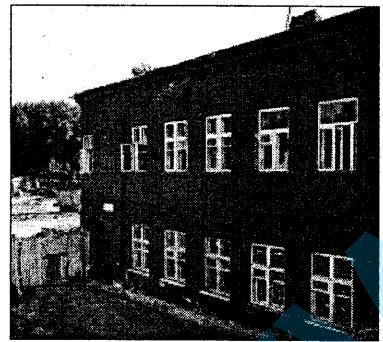
Калі ў паселішчы ёсьць вуліца Замкавая — гэтае паселішча старое. І кожны камень пад ногамі можа выявіцца ўнікальнай археалагічнай знаходкай.

Ідучы па Замкавай у Дрысыватах, па вуліцах з трох сядзібай, якая робіць рэзкі выгін у бок касьцёлу, адразу ўяўляеш сабе колішнюю веліч містечка, пра якое ігальянец Аляксандар Гванін ішчэ ў XVI ст. у сваёй "Кроніцы Эўрапейскай Сартмы" пісаў: "Замак над возерам вялікім" ... I адразу пачынаеш па-іншаму глядзеца на простыя хаціны, што стаяць тут цяпер. Углядается, міжвоні чакаючы сустэречы з якой старадаўнія таямніца. I ўсё тут здаецца вечным.

Замкавая вуліца можа быць шыкоўным эрзацам старога гораду, як у Вільні, альбо толькі пазнацца старасьевецкую яго мяжу, як у Віцебску, дзе Замкавая заціснутая паміж вуліцай Кірава й праспектам Фрунзэ... Замкавая можа й насамрэч весьці да стражытнага замчышча, як вузенская брукаванка ў Браславе. А то й да сапраўднага каралеўскага замку, як у Горадні. Альбо заставацца адно напамінам пра быўшыя часы, як Замкавы завулак у Палацку, які ідзе ўздоўж шматкрошы панявечных будынкаў колішняга езуіцкага калегіуму. Яе нават можна перайменаваць. Напрыклад, у Камсамольскую, як у Слоніме. Але яна мусіць быць. Быць у кожным горадзе, прынамсі, з нашага боку Атлянтыкі. Бо сам панятак замку як высокага сымбалі абароны й заступніцтва, заможнасці краю й любові да яго — нешта фундамэнтальнае.

Мэтафара замку — неад'емная частка эўрапейскай культуры, яна сустракаецца там у тысячы праяваў — ад Кафкі да Караткевіча.

А вось у Менску цяпер Замкавая вуліцы больш німа. Небасхілня ўпایу ў Сывіслач, а нацыянальны мэдэй на ўгледзелі ў тым "інфармацыйнае нагоды"... Руйнаваць яе пачалі ў сярэдзіне 80-х,

адукацыі, у Камітэт па справах рэлігіі і нацыянальнасці. Ці прыйдзе хто, невядома.

На зэзьдзе плянунца прыняць пастанову "Замежная беларуская супольнасць у XXI ст.", які і стане выніковым дакументам форуму. У гэтым рэчышчы будзе падсумаваная праца з часу папярэдняга зъезду. Дэлегаты маюць зноў нагадаць пра існаванье магутнай дыяспары ў сувеце і неабходнасць шчыльных супраць паміж Беларусью і дыяспарай. Беларусаў за межамі Беларусі больш за 2 мільёны, але ці ўсе яны гавораць па-беларуску? Колькі з іх цікавіцца беларускімі проблемамі? Сярод тых, хто жыве на беларуска-польскім ці беларуска-літоўскім памежжы, шмат хто. Адчуваюць гонар за сваю беларускасць некаторыя населенікі Смаленскай вобласці. А беларусы ў ЗША? З сценіцы тысяч ураджэнцаў Беларусі ў гэтым краіне сядзомых добра калі дзясятак тысяч Паціху адыхаюць старое пакаленіе, маладое з большага не цікавіцца гра-

падчас будаўніцтва мэтро. Ведама, можна было скарэктаваць праект, што скончыцца перайтраць, капаць катлаван недзе ўбаку. Але... Вырашылі зьнішчыць уесь праект фронт старавіннікі, забудовы й калірнікі аднапаварховы будынак з вялізнымі вокнамі, на рагу вуліцы Вызвалення. Тым часам выйшла кніга Зянона Пазыняка "Рэха даўняга часу", дзе быў зъмешчаны апошні здымак гэтае старадаўнія вуліцы, пазначаны 1983-м... Пазыняк тады пісаў:

"Галоўнай вуліцай у замку, а потым і на Замчышчы на працягу ўсяго пэрыяду яго існавання да сярэдзіны XX ст., была вуліца Замкавая. Трасіроўка яе самая стражытная з усіх вуліцаў у Менску. Яна перасякала Замчышчу па дыяганалі з усходу на захад і ўжо ў першай палове XVI ст. была забрукавана..." Пазыней вуліца працягвалася ўз за валам, аж да перасячэння з Вялікай Татарскай. Зараз яшчэ захавалася частка яе трасы, што прымыкае да вуліцы Дзімітрава. Тут захаваліся і забудовы XVIII і XIX стагоддзяў..."

Калірнікую згадку пра Замкавую вуліцу сярэдзіны XIX ст. пакінуў нам Павал Шплейўскі:

"Як напамін пра замак захавалася назва вуліцы Замкавай: яна йдзе ад Сывіслача міма Нізкага рынку, і, перарэзваючы вуліцу Ракаўскую, калі жыдоўскае школы, упіраецца ў падэшву гары Высокага Рынку й тым, нібыта, пазначае межы старога гораду. Вуліца гэтак даволі брудная й населеная большай часткаю цэхавымі мяшчанамі, маўляў, як успамін аб правах стражытнага Менску, выдадзеных у замку. Есць тут і жыды, дробныя гандляры. Маюць яны такія-сякія крамкі, напоўненыя збанамі, драўлянымі посудам, казынамі, сырам, маслам, малаком і дзёгцем. Не зьдзіліцца — у некаторых крамках гэта прадаецца ўсё разам. Ля вуліцы Замкавай ёсьць гэтак званы Смачны куток, нешта накшталт абжорнага раду, дзе за піці капеек срэбрам частуючы супам-крупнікам і кавалкам ялавічыны, а таксама калдунамі ў валовай пячонка".

Я добра памятую вуліцу Замкавую. Ці ж мне яе не памятаць? Менавіта па гэтыя вуліцы я 8 гадоў хадзіў у школу, якая была на гары, на вуліцы Шпалернай. Зімою мы, малыя, на сваіх ранцах каталіся з гэтыя гары праста на Замкавую, рыхыкуючы зімовымі надвячоркамі патрапіць пад чыесці колы. Ох і сварыліся на нас тамтэйшыя жыхары! А ўвесені я брыў сабе пакрысе па старым пыльным бруку, над якім навісала

мадзкім жыцьцём. А дапамогі з мэтраполіі не дачакаеш.

Вось перастала выходзіць ньюёрская газета "Беларус" і што? Беларускі Дзяржкамдрук ці МЗС прапланавалі грошы, паперу? Тая ж самая сітуацыя і ў іншых краінах. Паліакі настаўлялі ва ўсім сьвеце Польскія інстытуты, брытанцы — Брытанскія рады, а беларусы?.. Пашырэнне беларускай культуры ў сувеце цяперашнім уладам наўрад ці патрабнае, непатрабная і тая "дурная" дыяспара, якая ўпартыя на хоча растваражца ў "славянскім адзінстве".

На зэзьдзе плянунца прыняць заявы пра жудасную дыскрымінацыю беларускай мовы і выказаць заклапочанасць палітычным развязвіцём Беларусі.

Беларуская інтэлігенцыя пазнаму ацэньвае будучы зъезд. Мовазнайца Зымцер Саўка лічыць, што пазытыў такіх зъездаў — для саміх дэлегатаў з-за мяжы. Яны пабачаць аднадумцаў, сутыкнуща з нелукашэнскай Беларусяй.

Анатоль Кульчук

гальлё вялікіх дрэваў у золаце й срэбры жоўклага лісця...

З раніцы да ночы тутака ўсё жыло нейкім мініятурным дробна прамадэльянным жыцьцём... Там — дзеці гуляліся са шчанюком. Там — сядзелі калірнікі п'яноты. А там — пара старых жыдоў гуляла ў шахматы. Тут — цётка здымала зь яровак блязвіну. А тут нехта бясконць ўвіхаўся ля адзінае тэлефоне будкі, ушчэнт разыбітае й размаляванае бага ведама чым. Будынак былое сыналогі, дзе былі мастакоўскія майстэрні, што стаяў на скрыжаванні вуліц, наагул быў таямніцою. Вось там у дзізячым уяўленні і мог быць спараптны замак. Калі мы, школьнікі, вымаўлялі назну гэтае вуліцы — Зам-ка-ва-я..., дык нават дрэвотнікі й пункт прыёму шклатары на рагу здаваліся нам чымсьці зусім не звычайнім. А кожны камень пад ногамі мог выявіцца археалагічнай знаходкай.

Цяпер на месцы вуліцы Замкавай не захавалася нічога. Шыльда на плоце новабудоўлі, што атачае адзіны будынак на Дзімітрава, съведчыць, што тут будзе чырвохаварховы дом з падземнымі гаражамі й стаянкаю. Ад вуліцы Замкавай засталася толькі адна сіняя дому XIX ст., што прымыкае да новага памізнага й безгустоўнага будынку. Гэты новы дом быў пабудаваны паводле праекту архітэктара Грэчына. Зрэшты ў салёну ў гэтым будынку адпаведна: "12 крэслай". На tym уломку старасьевецкае сіняны яшчэ засталася шыльдачка: дом нумар 31... Вось і ўсё што датрываля ад дзясяткай дамоў на самай стражытнай менскай вуліцы, брук на якой меў амаль паўтысячы гадоў.

Нічога дрэвнага німа ў настальгіі па беларускіх бярозках і клёніках, няхай і гэта лішні раз нагадае ім пра існаванье Беларусі.

Гісторык Уладзімер Ляхоўскі мяркуе, што, калі на зъезд старыя беларусы прости прыехаць, то і за адно гэта ім можна сказаць дзякую. На эміграцыі яны столькі зрабілі для пашырэння ведаў пра Беларусь, што тут дастаткова іхнай прысутнасці, каб і мы ўздыхнулы лячэй.

Янка Запруднік у інтэрвію Раёна Рады ўзяў, што едзе на зъезд з добрым пачуццём: з думкамі пра Беларусь, пра Бацькаўшчыну, пра єйнае дабро, пра росквіт, пра то, што траба верыць у лепшую будучыню. "У дакумантах, якія плянунца прыняць на зъездзе, адлюстравана ідэя прыярэту дэмакратычных каштоўнасцяў на гістарычным шляху беларусаў. Апроч таго пойдзе гаворка пра існаванье й развязыцё беларускай дзяржавы насыці", — кажа Я.Запруднік.

Наша Ніва 90 гадоў таму

Астрашыцкі Гарадок. Недалёка нашага мястечка ў адной кабецины зладзеі ноччу, вылаўши акно, забралі з куфра 400 рублёў. Тая назаўтра пабегла да вурадніка, вураднік прыехал да яе і кали вакна ўбачыў съяды ад лапцяў, — баба мела падазрэнне на сваіх суседзяў. Вураднік двух з іх звязаў на дапрос і давай дамяраць іх лапці, але нічога не дабіўся. Тады, забраўшы іх на сваю кватэру і прадзяржаў іх да ночы, а тады адвёў у халодную, але перш паслаў туды стражніка, каб ён лёг пад нарамі і слухаў, што будуць гаварыць. Як прывялі іх у халодную, так адзін з іх і кажа другому: "Каб не твае пракляты лапці, ўсё было бы ціхі". Стражнік, пачуўшы гэта, вылез з пад нараў і заведаму вурадніка. Тады ўжо зладзеі прызналіся і аддалі грошы. Цяпер адаслалі іх у астрор.

3.Ков.
1 ліпеня 1911 г.

КОШТЫ

на платны прыватны абвесткі (для прыватных асобаў, на старонку 12):

- да 20 словаў (тэксты модуль) — 113 руб.
- звыш 20 словаў (тэксты модуль) — 143 руб.
- аформленая абвестка — 71 руб. за кв.см.
- аформленая абвестка — памерам больш за 24 кв.см. з ліпкам кошт арыгінал-макету — ад 94 руб. за 1 кв.см. За абвесткі пра сямейныя падзеі — зневіжка.
- Абвесткі палітычнага характару і ад грамадзкіх арганізацій аплачваюцца паводле рэкламных расцэнак для камэрцыйных абвестак.
- Каб замовіць платную прыватную абвестку, трэба пералічыць грошы праз пошту пераводам на разылковы раҳунак: рэдакцыя газеты «Наша Ніва», р/р 3012213050010, Ленінскае аддз. ААТ «Белбізнесбанк» Менску, код 763.
- На зваротным баку бланку паштоваагавароду ўправе пераводу ў сэктары «Для пісмовых паведамленняў» запісваецца дакладна й чытэльна тэкст абвесткі, тэлефон для сувязі і абавязкова дадаецца сказ: «За рэкламныя паслугі».

БЕЛАРУСКАЯ СЛУЖБА РАДЫЁ СВАБОДА

ЧАС	kHz	ХВАЛІ	ЧАС	kHz	ХВАЛІ
18:00 — 19:30	7295	41	22:00 — 23:30	9530, 9750	31
	9610	31		11865	25
	11725	25	06:00 — 07:00	6065	49
				7295	41
				9650	31

Сярэдняя хвалі — 576, 612 і 1188 kHz

Адрас: 220005 Менск-5, п/с 111; Vinohradskaya 1, Praha 110 00 CZ

Інтэрнэт: www.svaboda.org

НАСТРОЙЦЕСЯ НА "СВАБОДУ"!

Пісьменнік Уладзімер Арлоў кажа, што некаторыя нашыя суайчыннікі за мяжой лічачы, што беларускія граніцы ўжо ахоўваюцца беларускай памежнікі, што ў нас ходзіць расейская валюта. Прывялі, яны на ўласныя вочы пераканаюцца, што незалежная (няхай і фармаль

Расія і лукашэнкаўскі плян стварэння псеўдаапазыцыі

Працяг са старонкі 3.

Як і Машэрава, Марыніч презэнтуе не арыгінальную палітычную праграму, а хутчай сыветаполідную опцию — гэткі во па-праваходніку настроены гаспадарнікі-ліберал, нелляльны Лукашэнку, заклапочаны станам з правамі чалавека ў Беларусі. Імідж Марыніча-заходніка ўмацоўваўся дзяржаўным і недзяржаўным СМІ яшчэ ў першай палове гэтага году. У інтэрв'ю "Советской Белоруссии" (1 сакавіка) Марыніч палка заклікаў "выпрацаваць адзіную пазыцыю па прасоўванні палітыкі нашай дзяржавы ў структуры эўрапейскага рэгіёну і міжнароднай супольнасці". 28 лютага ў "БДГ" Марыніч выявіўся прынцыповым прыхільнікам уступлення Беларусі ў Сусъветную гандлёвую арганізацыю (СГА): "Тое, што 2000 г. аказаўся практична згубленым для навязаннія сувязяў з СГА, — агромністы мінус. І чым раней мы вырашым гэтую проблему, тым выгадней будзе для агульнага аднаўлення тавараўзвароту". Марыніч, такім чынам, вялікі эканамічны патрыёт Беларусі. Невыпадкова на пачатку мінулага году ён прапаноўваў Лукашэнку набыць у беларускую ўласнасць пару латвійскіх партой.

Каб зразумець ролю Марыніча ў перадвыборчым раскладзе сілаў, важна ўлічыць і ту ю акалічнасць, што яго люта ненавідзяць тутэйшыя "праваслаўныя русафілы". У нашумелай антысеміцкай кнізе "Вайна па законах подласці" Марыніч разам з Паўлам Шараметам, Ігарам Кузінчыковым, Аляксандрам Патупам называны ворагам беларускага народу.

Імідж Марыніча надзіва супадае з іміджам аднаго з цэнтральных кандыдатаў ад дэмакратычнай "пяцёркі" Сямёна Домаша. І ў першым, і ў другім выпадку перад намі выдатны гаспадарнік, палітыкі, у цэнтры ўвагі якіх перадусім эканамічны росквіт Беларусі. І Домаш, і Марыніч згаджанаца з тым, што рэжым Лукашэнкі прыводзіць Беларусь да эканамічнага краху. Абодва яны выступаюць за палітычную і эканамічную лібералізацыю Беларусі, за прававую дзяржаву, абодва носяць акуляры.

Але нягледячы на ўсе гэтыя супадзеньні цяжка адназначна сцівярджаць, што Марыніч — гэта прызначаны лукашэнкаўцамі спарынг-партнэр Домаша. Сацыяльная база патрымкі Домаша значна шырэйшая. Яму актыўна сымпатызуе беларуская сярэдняя кляса, моладзь, жыхары заходніх рэгіёнаў краіны, беларускамоўныя выбарцы. Шанцы ў Домаша на перамогу рэзка ўзрастуць, калі ён здоле перахапіць палітычную ініцыятыву ў лукашэнкаўцаў і адначасна нэўтрализаваць згубнае ўздзяяньне афіцыйных СМІ, якія зладжана працуюць на звужэнні яго базы падтрымкі. Якія толькі ярлыкі не навешваліся Домашу афіцыйнай праграндай ужо цяпер — і "прадстаўніка радыкальнай апазыцыі" ("Советская Белоруссия"), і "чалавека-флюгера" (БТ).

Вылучэнне чужога інтарэсам Марыніча (як і скандальны ліст Сініцына) сведчыць пра тое, што стратгічныя аспекты пляну выбарчай кампаніі Лукашэнкі былі распрацаваны ў Менску, а не ў Маскве. Масква толькі чуяна адгукнала на ідзі лукашэнкаўскай адміністрацыі і чыніць ім інформацыйную падтрымку. Калі гэта тэза слушная, то ў сёлетні перадвыбарчай гонцы Крамлю належыць другасная роля, ён не валодае палітычнай ініцыятывой.

**РАСЧАРАВАНЫ Ў ЗАХАДЗЕ
І СКЕПТЫЧНЫ ДА ЎСХОДУ**

Праўда, апрача Марыніча на галасы выбарцаў Домаша разълічвае

і лідар КХП-БНФ Зянон Пазыняк.

За гады сваёй палітычнай кар'еры Пазыняк стаў прафесіяналам. Размах яго сёлетнія перадвыбарчай кампаніі досьць шырокі як для палітыка, які знаходзіцца ў выгинані. Так, 13 сакавіка яго прымай у Дзярждэпартамэнце ЗША дырэктар офісу ў справах Беларусі, Украіны і Малдовы Грэг Пэрэт. Падчас гутаркі, якая расцягнулася на гадзіну, Пазыняк выказаў свой пункт гледжаньня ў пытаннях унутранай беларускай палітыкі, расійскага фактуру ў беларускай палітыцы ды іншы. Пазыняк стаў першым беларускім палітыкам, які сустрэўся з прадстаўніком Дзярждэпартамэнту паслы, якія яго кіраўніком стаў Колін Паўэл.

Пазыняк разълічвае на галасы нацыянальна сувядомых і адначасна на сансарвартыўна настроенных беларускіх выбарцаў. Каб заручыцца іх падтрымкай, ён некалькі апошніх гадоў стараніца будзе сабе вобраз непадкупнага і незалежнага ад Захаду палітыка. У сваіх рэзультатных публікацыях у беларускай прэсе Пазыняк ставіць пад сумнёв заходні лад жыцця, систэму вартаўства, эфектыўнасць і маральнасць замежнай і унутранай палітыкі Захаду. Гэтак, на мінульым тыдні ён адмоўна ацаніў выдачу Мілошавіча Гааскаму трывалому, маўлі, гэта гандаль, а судзіць тре было самім сэрбам.

Пазыняк інтуіцыйна і вельмі ўдала намацаваў свою нішу на палітычным полі: бескампраміснага, расчараванага ў Захадзе і скептычнага да ўсходу палітыка, які скутага карпартарыўнім інтарэсамі і не абцяжаранага тайнімі пагадненнямі. Трэба сказаць, што ў Сярэдні Эўропе існуе ў шматлікіх групах падобных поглядаў у сваёй палітычнай дзейнасці. Больш за тое, Пазыняк адкрыта выступае супраць пэўных праваднікоў заходніх палітыкі ў Беларусі. Чаго, напрыклад, вартая яго леташняя заява пра то, што кіраўнік КНГ АБСЭ Ганс-Георг Вік павінен пакінуть межы Беларусі.

У выпадку свайго ўдзелу ў выбарах Пазыняк перацягне частку галасоў ад адзінага кандадата дэмакратычных сілаў на сваю карысьць.

Лукашэнкаўцы ўмела граюць на

ўзыніклых далёка ія сέньня незадрэнных супяречнасцях паміж той палітычнай сілай, якую презэнтуе Зянон Пазыняк, і аўдзяднай дэмакратычнай апазыцыяй. Да таго ж сам Пазыняк, істотна дэзэртентаваны ў беларускіх палітычных рэзілях з-за сваёй пяцігадовай адсутнасці ў краіне, скільны разглядаць реальна апазыцыйных кандыдатаў "не як альтэрнатыву Лукашэнку, а толькі як апанентадублёру маскоўскай ізакалінай палітыкі". Але нягледячы на такія эфектныя заявы беларуская палітычнасць гэта, што і сам Пазыняк у выпадку свайго кандыданства паслы, якія яго ўладаў, падтрымле ўладаў, падтрымле

і ўладаў, падтрымле

</

Будслаў

2 ліпеня, у Дзень ушанаваныня цудадзейнага абраца Маці Божай Будслаўскай, якая лічыцца апякункай Беларусі, фотограф Анатоль Кляшчук ужо пяты раз наведаў славуты санктуарый у Будславе.

Менская моладзь адолела шлях ад сталіцы да Будслава

Не бывае Будслаўскага фэсту без дажджу

Будслаўскі касьцёл бернардынаў быў пабудаваны ў 1783 г.

Манастырская каша ад манаха-францішкані Амеляна

Марыя Руткоўская зь Менску зъдзеісьніла 8-ю пілігрымку ў Будслаў. Гэтым разам яна ішла разам са сваімі ўнукамі Эдуардам, Тацянай і Марыяй

Альберт Аланаусевіч зь Вілейкі ў сваёй 10-й пілігрымцы

"А ці быў у Будзе на фэсьце?" — пыталася зазывчай мая прабабка, калі праведваў яе ў сярэдніне ліпеня. Яна, як і большыня жыхароў усіх далёкіх і блізкіх мядзельскіх вёсак — аж да Заню і Нікасечка, — успрымала фэст як абавязковую жыцьцёвую праяву, якая наўрад ці мела калісьці начатак. Фэст адбываецца штогод з даўна-даўн — яшчэ з тых часоў, калі пасля вайны ці то з туркамі, ці то з швэдамі быў страшэнны мор, і згінула ледзівье на ўся Слабада — ажно вёску перанесылі на іншае, чыстае месца; з часоў, калі паўставалі на балотных выспах Ніверы, Пількаўшчына, Магдуліна, Ліпава...

Вера ў вечнасьць фэсту зъяўляецца яшчэ ў дзяцінстве, калі, пакінуўшы дарослыя маліцца, аб bypassaе касьцельны гмах, каб праз закратаванае вакенца паўглядзіцца ў сутарэнні, дзе ляжаць косткі й чарапы колішніх будслаўскіх ксяндзоў, параскіданыя невядомымі рабаўнікамі. Або калі скачаш з высокай агароджы касьцёлу й разыбіаеш сківіцу аб уласныя калені. Або калі стаіш, съціснуты з усіх бакоў натоўпам, адна палова якога жагнаецца па-каталіцку, другая хрысьціцца па-праваслаўнаму, і праз галовы дзіўшися на мажнога, нечакана беларускамоўнага ксяндза.

У час фэсту абавязкова павінен быць (і — што самае цікавае — бывае) дождь. Тысячы пілігрымай успрымлююць яго як нешта фатальнае й непазыбежжнае.

Людзі кажуць, што абрац павінен "абмыцца" ня толькі водой, але й крывёй: нехта мусіць загінуць у святочную ноч. Апошнія съвядомыя пра тое, што фэст не аблежаваны часавымі рамкамі існаваныя абраца й касьцёлу — іх яшчэ не было, а людзі ўжо ехалі сюды. Каму маліліся, якія ахвяры ўскладалі — ня так істотна. Галоўнае, што думкі й модлы мелі, бадай, тыя самыя, што і мы.

Андрэй Скурко

Гранты фотографу ад беларусаў ЗША

Фотограф і журналіст Анатоль Кляшчук стаў сёлета ўдзельнікам выставы ў штаб-кватэры ААН, прысвечанай 15-годзідзю Чарнобыльскай катастрофы. У час паездкі ў ЗША фотажурналіст паказаў сваю калекцыю ў многіх беларускіх цэрквях Амэрыкі. За ўнёсак у развіццё незалежнай беларускай фотожурналістыкі менскі творца атрымаў гранты на набыццё фотапараты ад беларускага Фонду імя Пётра Крэцэўскага ў Нью-Ёрку ды Беларуска-Амэрыканскага культурнага цэнтра і царквы Святой Эўфрасіні Полацкай у Саўт-Рывэрэ (Нью-Джэрзі).

СЫЦІЛЯ ЎРАЧЫСТАСЦІ Ў СТАЛІЦЫ

Зъдзейсніліся прароцтвы сярэдневечнага полацкага астроляга Васіля Німчына ды ягонага пасльядоўніка Паула Глобы. Яшчэ ў 2050-я гады Полацак аб'яднаўся з Наваполацкам і стаў ня толькі дунёй і культурнай, але і адміністрацыйнай сталіцю Беларусі. На гэта паўплывалі і геапалітычныя змены пасля распаду Расейскай Фэдэрацыі. Межы краіны пасунуліся на поўнач і ўсход да кошт добрахвотнага ўваходжаньня ў склад Беларусі шэрагу гісторычна і этнічна нашых тэрыторый за Невелем, Себежам, Вялікам, Навазыбкаўм і Старадубам. Плебісцыт пра далачэнне рыхтеца пад эгідаю ААН у памежным Смаленску, дзе высьпела вострая незадаволенасць перманэнтнай вайной, якую Расейская народная рэспубліка са сталіцю ў Маскве вядзе з Волжскай мусульманскай канфедэрацыяй.

Але бай з выкарыстаннем цяжкой бранетэхнікі, стратэгічных бамбаскіх ракетаў і касмічнай лязернай артылерыі грымдзя далёка на ўсходзе. Беларусь жыве ў варунах міру й эканамічнай стабільнасці, што спрыяе разьвіццю культуры, у tym ліку ягонаўскага складніка — нацыянальнай літаратуры, якая пасля Васіля Быкаўа ганарыца яшчэ двумя нобелеўскімі ляўрэатамі.

Кароткае газітнае эсэ не дае магчымасці распавесці нават пра найбольш маштабныя тагачасныя культурніцкія праекты. Застаецца засяродзіцца на адным, далёка на самым істотным, у якім, аднак, быццам ранак у кроплі расы, адбываецца агульны цывлізацыйны стан краіны.

Сталіца рыхтеца ўрачыста адзначыць 150-гадовы юбілей пісьменніка Уладзімера Арлова і Вінцэса Мудрова, а таксама 145-годзідзе іхных малодых сучаснікаў Сержука Сокалава-Воюша і Лявона Баршчэўскага.

Вялізарную цікавасць выклікае ўжо разгромнутая ў Нацыянальным музеі юбілейная выставка, што дае яскравае ўяўленіе пра цяжкое дзяяцінства, змагарнае юнацтва і наўгрымсцівую творчую сталасць гэтых монстрай прыгожага пісьменства.

Большасць наведнікаў таўчэцца каля вітрынаў з унікальнымі здымкамі, рупліва сабранымі з фондаў спэцслужбаў і прыватных архіваў. Стваральнікі экспазіцыі зыходзілі з таго, што біяграфія пісьменніка — найлепшы камэнтар да ягонае творчасці, а таму пазбягали ўсякай герайзайды юбіляраў, шторобіц рэтраспэкцыю асабліва карыснай для айчынных і замежных літаратуразнаўцаў.

На гэтыя фатадзімкі, кранутыя пачынай Гісторыі, сапраўдь нельга глядзець без глібокага хвалівання: "Выхавацелька дзіцячага садка луцце ў Арлова з раны нацыянальныя погляды", "С.Сокалава-Воюшава заціска ў школы гардзёробе аднаклясынцу", "В.Мудроў употайкі ад бацькоў курыца "Беламорканал", "У.Арлово, В.Мудроў і С.Сокалава-Воюшава выпіваюць на кансьпрацыйнай кватэры", "Прафілактычна гутарка ў КГБ", "Канфіскація сувязі з Беларуссіяй" — як у традыцыйным

самавыдавецкага альманаху "Блакіты ліхтар", "Л.Баршчэўскі рыхтуе крамольны пераклад "Стихов о советском паспорте" расейскага паэта Ў.Маякоўскага", "С.Сокалава-Воюш набывае чарніла для напісання верша на мэлёдью палінэзу М.-К.Агінскага "Развітанье з Радзімай", "У.Арлово п'е кашэрны джын бяз тоніку з герем аднайменнага алавядніні Вовам Цымэрманам", "В.Мудроў і У.Арлово атрымліваюць ад рэздэнты амэрыканскай выведкі па 2 дадары за ўдзел у "Маршы Свабоды", "Л.Баршчэўскі ў прыміркавальнику МУС працуе над перакладамі з Эсхіла"...

У суседніх залах аматары літаратуры і навукоўцы могуць пабачыць дакументы, звязаныя з жыццём і дзейнасцю іншых выдатных палачанаў — сябрую юбіляраў і іхных паплечнікаў па літаратурнай дзейнасці. Найбольшую ўагу прыцягваюць збройленыя скаванай камэртай панарамныя здымкі: "Лера Сом мэдтытуе на гардзікі плязы", "Алесь Аркуш звізгінам унучка клеіць улётку на сцяну крамы "Прадукты", "Якуб Лапатка з юнымі перакладчыкамі ў "Чабурочнай", "Аляксандра Чарніцкая забираюць за мыцьё ног у фантане каля помніка першадрукару Францішку Скарлыну", "Праводзіны А. Чарніцкай ў Ізраіль", а таксама "Алег Мінкін пазычае ў Навума Гальпяровіча 25 савецкіх рублёў на працят літаратурнага працэсу".

Заснаване некалі Алесем Аркушам незалежнае выдавецтва "Полацкая ляда", цяпер найбуйнейшае ў краіне, напрэдадні юбілею перавыдала вялікім накладам творы Вялінціны Аксак і Арыны Жарнасек. Пільнай патрэбы ў новых выданнях твораў саміх юбіляраў не ўзынікае, бо іхныя кнігі ёсць у кожнай пісьменнай беларускай сям'і — як у традыцыйным

фармаце, так і ў найсучаснейшым выглядзе кампакт-капсулі, прызначанай для глытканья наноч.

Падрыхтоўка да юбілею памыслы спрычинілася да рэстаўраціі, рэканструкцыі ды адзначэння мэморыяльнымі дошкамі літаратурных мясцін беларускай сталіцы. У Доме-музеі Л.Баршчэўскага ў Запалоцьці адноўлены ложак, на якім будучы мастацтвонік пакідае мастадонта літаратурнага перакладу зрабіўся мужчынам. З кватэры на Млынавым завулку, дзе ў тым самым цікім Запалоцьці пражыў свае наилепшыя гады А.Мінкін, нарэшце адселены ягоны нащадак, сквапнасць і абыякаўсць якога да літаратуры абуджаюць заслужаны сумнені ў сваяцтве з незабытнымі мэтрамі. Намаганы навуковых і судовых інстытуцый неадкладна далі свой плён: на самым пачатку рэстаўрацыйных заходаў пад канапай, дзе паэт спаў і абдумваў свае вершы і антыутопі, знойдзены скарб — літаратура, слоік з-пад салінкі з 100 савецкімі чырвонцамі, акуратна загорнутымі ў літаратурную старонку полацкай рэйнай газеты "Сыці камунізму" 25 сакавіка 1981 г.

Дасылднікі адразу выявілі на старонцы пераклад вядомага вершы А.Мінкіна "Хмелі-сунэлі" (тады будучы майстар пісаў яшчэ на ўнутрана чужой яму мове суседніга народа). З дамамога натхнёнага перастварэнні тэксту, якое належыць піару У.Арлова, паэт звязаўся да суайчыннікаў на роднай мове: "Мы хмелі-сунэлі не разу на елі!" — выгукнае ён, і ў гэтых словаў, якіх спраявілі адзначае прэса, "у Дзень Волі ў тыя цяжкія гады эзопавай мовай выказаўся палыміна прыхільнікі да ідэала БНР, ажыццяўленыя якіх урэшце вырашылі на толькі харчовую, але і ўсё астатнія проблемы нацыянальнага існавання".

На месцы першай сустрэчы

Л.Баршчэўскага, С.Сокалава-Воюша і Я.Лапаткі летасць звязвалася густоўна паркавая скульптура "Л.Баршчэўскі, С.Сокалава-Воюш і Я.Лапатка думаюць пра Беларусь". Творцы выгадна ўладкаваліся на маслянковай лавачцы пры імправізаваным століку над самай дзвініцкай стромаю. Блізкасць коннага помніка Усяславу Чарадзею і Сафійскага сабору, які стаў экуменічным храмам, робяць скульптурную кампазицію надзвичай папулярнай у айчынных і закардонных турыстаў. Адзінае, чаго вымагае ад уладаў сталічнай грамадзкасці — усталіваць побач з думанынкамі пра Беларусь кругласуцкі паліцыйскі пост, бо невядомыя зламысынікі рэгулярына пакідаюць на маслянковай стальніцы зусім не маслянковыя пляшкі. (Побач меркавалася адчыніць яшчэ адну групавую скульптуру — "Вова Арлово думае пра Беларусь, а Вова Цымэрман — пра адезд у Ізраіль", — але аনтысэмітам удалось адтэрмінаваць реалізацію гэтай сымпатычнай ідэі да адпаведных парлямэнцікіх слуханняў).

На юбілейны дні чакаеца прыезд у сталіцу шматлікіх блізкіх і далёкіх нащадакў выдатных полацкіх літаратараў. Геаграфія праజывання спадкаемцаў прадзедаўскай аўтадаўскай славы (ім перадаліся як шматтайнай таленты продкаў, так і іхная незыншчальная скільнасць да змены месцаў)

пазначаная на адпаведнай мэморыяльной мапе каля параднага ўваходу ў Нацыянальны музей. Нашчадкі С.Сокалава-Воюша, да прыкладу, атабарыліся ў ЗША, Чэхіі і Папуа-Новай Гвінэі. З Гэльсінкі чакаеца прыезд праўнuka Я.Лапаткі, Юкі Лапатайнэна, лідэра фінскіх ультраправых.

Праўнукі У.Арлова, В.Мудрова і

Л.Баршчэўскага, які і знаміты

прадзеды, выявілі зайдросную вернасць роднай зямлі (за выняткам аднаго з Мудровых, у якім загаварыла ваяўнічая кроў пісменьнікава бацькі — афіціра Савецкай Арміі родам з-пад Уладзімеру; юнак узяў рассейскую грамадзянства і бясплацна загінуў смерцю храбрых у антытэрарыстычнай аперацыі супраць башкірскіх маджхедаў дзесяці ў стагоддзя пад Стэрлітамакам). Прараўнук У.Арлова, фінансавы дзяялок, што кантралюе блізу 90% шоў-бізнесу краіны, выдае да юбілею супермультымедыя дыск "Я нарадзіўся ў Полацку" з галяграмамі выкананіццаў у натуральных памерах. Сярод выкананіццаў — поп-зорка Яніна Баршчэўская, больш вядомая пад сценічным псеўданімам Завальня.

СМИ з глыбокім задавальненнем канстатуюць, што ўсе нашчадкі славутых палачанаў незалежна ад месца дыслякаці, вольна валодаюць моваю продкаў, а некаторыя, прадлігаючы іхнюю справу, нават пішуць на гэтай мове вершы І прозу. Гэта, далікатна кажучы, звычайная журналістка "дэз", бо з незалежных краінцаў абсалютна дакладна вядома, што праўнук А.Мінкіна, першы кітайскі касманаўт Мін Кін, сапраўды спрабуе складаць вершы, толькі не па-беларуску, а па-кітайску. Ягоны кузэн Іягуда Мінкінд прылятае ў Полацак на ўпрастырм рэйсам з Ізраілю, а дэпутат грузінскага парламэнту Гогі Гальпераўшвілі, натуральна, з Тбілісі.

Днямі сталася вядома, што пасля замаху левакоў на ягонае жыццё, Юкі Лапатайнэн запатрабаваў ад ураду Беларусі гарантаваць яснасць і правы на ўрачыстасцях на неблагой беларускай мове, адно што з недасканалым вымаўленнем "ч", "дз" і "дж".

Прагрэсіўная грамадзкасць сталіцы зь нецярлівасцю чакае заплыванавых тэатралізаваных відовішчаў, сярод якіх — масавы мэмарыяльны заплыў у гонар У.Арлова на полацкім возеры Люхава, улюбёным месцы адпачынку працоўных і беспрацоўных, якое ў савецкіх часах ўлады марна намагаліся пераназваць Маладэчным, а ў пэрыяд 5-й Рэспублікі — на менш марна пераймянавалі на Пазынкі-возера.

У сэтыпе згаданых вышэй імпрэзаў значацца максимальная набліжанасць да жыцця: У.Арлово і В.Мудроў б'юцца з задзвінскай шпаной у раёне грамадзкай прыбалінні калі танцплоштадкі", "Першакляснік Пяцро Ваючэнка спаборнічае з таварышамі, хто далей сікнене ў ваду з берагу Палаты", "Будучыя пісьменнікі маркітуюцца з малалеткамі пад перакуленымі лодкамі вобліз Багаяўленскага сабору". Галоўныя ролі будуть выконаныя вядучыя акторы і акторкі сталічных тэатраў. Юбілейны камітэт вядзе запіс ахвотных узлыц уздел у масоўках.

Урачыстасці распачненіца 25 жніўня ўскладаным кветак да помніка аўтару гэтых радкоў.

Уладзімер Арлово

Кантакты ў дыялёгі. № 4-5 (64), 2001. — Менск: ГА "Міжнародная асацыяцыя беларусаў", ГА "Беларуское таварыства дружбы і культурных сувязей з замежнымі краінамі", 2001. — 64 с. — Наклад 299 ас.

Выпуск прысьвечаны колішняму рэдактару парыскага "Kultury" Ежы Гедройц.

Тэорыя й методыка разьвіцця беларускага маўлення дашкольнікаў. — Менск: Тэхналагія, 2000. — 223 с. — Наклад 1000 ас. ISBN 985-458-019-9

Дасылдніца пра проблему навучання беларускіх дзетак роднай мовы ў варунах панавання расейскай. Каштупе 6, 3 т.р.

Падрыхтаваў Віктар Мухін

Быкаў адкрываеца новая кніжная сэрыя "Народная бібліятэка", галоўным рэдактарам якое — Ніл Глебіч. Прадмову да кнігі Б.Быкаў напісаў Міхась Тычына. Каштупе 1,3 т.р.

Гісторычны шлях беларускай нацыі дэяржавы=The History of the Belarusian Nation and State / Рэд. калегія: М.Біч, Р.Гарэцкі, У.Конан, У.Арлово ды інш.; Пер. у англ. мову Т.Віньярская. — Менск: Беларускі кнігабор, 2001. — 348 с.: іл. — Наклад 700 ас. ISBN 985-6638-27-5

Кніга вялікага фармату, выдадзеная да III Знэзу беларускай савету. Складаецца з раздзялэццаў: "Нацыя", "Дзяржава", "Культура", "Беларусь на мяжы тысячаўгоддзяў". Змешчаныя дакументы, што сведчыць пра становленне і разьвіццё беларускага дзяржаваўшчыццаў за

МЕНЧУКІ

Беларускія лімэрыкі-III

Андрэй Хадановіч

Хударлявы стары са Шпалернай
Выбраў жонку вагі непамернай.
Зранку шлі пад вянец,
А ўнахы сужанец
Просіць літасць: "Будзь міласэрнай!"

Амаральная бабка зь Нямігі
Памятае прыемныя мігі
Й вечарамі вярзе –
І ідуць па чарзе
Камарады, бой-фрэнды, амігі...

Маладая сьпявачка з Гіала
Без вакалу пралезла ў Ля Скала
На прэм'еры Бізэ¹
Трасца ўзяла Хасэ
Й паўтэтру адтуль паўцякала.

Монтэ-Крыста ў Пішчалаўскім замку
Ўночы бачыць прыгожую самку,
Толькі золак ізноу
Рэшткі казачных сноў
Гоніць преч у нязнаным напрамку.

Афталмоляг з Лагойскага тракту
Прэзыдэнту лячыу катарацу
Й невядома чаму
Раптам сей у турму
Зь дзіўным выракам: "спроба тэракту".

Літаратар-асьветнік з Жудро
Ү кнігазборы ня мае Дыдро,
Ні Русо, ні Вальтэра,
Бо забіта кватэра
Толькі членамі Палітбюро.

У мазгох мысьляра зь Мельнікайтэ
Розных думак ляжаць мэгабайты.
Сёньня мае выклад,
Кліча вучня... на склад –
І арбайтэн, арбайтэн, арбайтэн!

Далікатныя вязні з Апанскага
Ананасаў хацелі й шампанскага.
Атрымалі пад дых.
Многа іх, маладых,
Што прыгнёту ня зьведалі пансага!

Два расісты з праспекту Скарыны
Б'юць у крамах адзеняня вітрыны:
У жаночай бялізны
Бюст ня надта вялізны,
Манэкены ж – мурынкі й мурыны.

АНАТОЛЬ КЛЯИНУК

Мадэльеры з праспекту Машэрава
Не спартрабіца колеру шэрага:
Сам бяздарны пакрой
Не дазволіць, каб строй
Выбіваўся з агульнага шэрага.

Літаратарка з вуліцы Ракаўскай
Кілбасою сілкуеца кракаўскай,
А бальзакаўскі ўзрост
Патрабуе наўпрост
Гучнай славы – прынамсі
Бальзакаўскай.

Украінцу з бульвара Шаўчэнкі
Ўчора стрэліся дзя́ве наувчэнкі.
Заліцаўся, як мог...
Сеньня ў сала шматок
Ён на зье́сьць – паламалі пащэнкі.

Стары ветранік з Веры Харужай
Да красуні цягаеца з ружай.
Тая ў вочка зірне
Й мігам дзвёры замкне,
І сябе аб'яўляе нядужай.

Небара́ка-уча́тковы з Гамарніка
Стрэ́ў руслаку ў прымескім гушчарніку.
Лепш бы гэтым дваім
Не страчаца зусім.
Ах, чаму ён пайшоў без напарніка?

Далакоп-шэксъпіроляг з Кальварыі
Добрым півам лічыў "Аліварыю":
Піў ад ранняня, а к тром
З мачавым пузыром
Непазыбжна бывала аварыя.

Беларускі асілак з Кедышкі
Часам двацаць чатыры кілішкі
Ў таварыскай гульбе
Дазваляе сабе
Й на спатканьне бяжыць без задышкі.

Красамо́уны змагар з Бангалору
Распя́ляюся, баронячы флёр.
Сеньня гэты акын
Міх хвайн і ялін
Палітычнага вучыць фальклёру.

Малады патрыёт з Варвашэні
Сотні ўётак цягае ў кішні:
"Лукамол – вечны кайф!
Лепш адно "Гербалайф"!
(Зрешты, маю адно запрашэньне...)"

Палітычны змагар з Ракасоўскага
Любіць творчасць Міколы Гусоўскага.
Піша слоган: «Пара
Гуртам выбраць «Зубра»,
Каб ня выбралі воўка тамбоўскага!»

Кастуся Зымітровіч вінчую з Днём
народнай. Жадаю на татхнення і плену ў
працы падчас мабілізацыйнай кампаніі, але
не забывай і пра адпачынак.
Кацярына

Беларускае відэа ў Гомелі:
Плянерскі сквер (ня цырку) штонядзелю – да
13:00; штодня – па тэл.: **45-11-51**

Прадаю:
Кнігі – поштай: М.Раманюк "Беларускі народныя крэды", 3.Пазняк "Глэрыя Патрыя",
зб. тв. У.Караткевіча ў 8 т. і інш.
Вышлю каталог: 220030 Менск- 30 а/с 195,
Яну; janko_cit@yahoo.com; Тэл.: 258-43-54.

Ісус скажаў яму: "Я і дарога, і праја, і жыцьцё.
Нікто не прыходзе да Аіца, калі не церзя Мине. Іаан. 14:6
БЕЛАРУСКАЯ ЭВАНГЕЛЬСКАЯ ЦАРКВА
Набажэнств штокадло ў Менску 10-й. Любимава 21-56. Т. 279-71-31, 270-89-87. Штандэлью ў Асіповічах 17-к. Леніна, 40. Т. 20-840. Шточачвер у Барысаве,
Вагуціна 38-45. Т. 54-908; шточачвер у 17-30 у Маладечне, Асленікі 54. Т. 3-18-76

Нацыянальны гуманітарны ліцэй імя Якуба Кола-
са запрашае на стаўную працу выкладчыкаў фізыкі,
інфарматыкі, загадчыкаў бібліятэкі.
Даведкі праз т.: 227-32-77; 226-10-73

Наштовая скрынка

незалежная газета
заснаваная ў 1906, адноўленая ў 1991
галоўныя рэдактары «Нашай Ніве»:
С.Вольскі (1906), А.Уласаў (1906–1914),
Янка Купала (1914–1915), А.Лукшевіч (1920),
С.Дубавец (1991–2000).

сакратарка рэдакцыі
карэктарка
вірстальніца
галоўны рэдактар
акказны сакратар
намеснік гал.рэдактара
мастакі рэдактар
заснавальнік і выдавец
Наста Бакшанская
Надзея Бракар
Заміра Болцікова
Андрэй Дынько
Андрэй Кузьнечык
Андрэй Скурко
Аляксей Чарняеў
Фонд выдання газеты "Наша Ніва"

АДРАС ДЛЯ ДОПІСАЙ:
220050, Менск, а/с 537
Tel/fax: (017) 213-32-32
E-mail: nn@irex.minsk.byz
<http://niva.s5.com>

© НАША НІВА. Сплюска на «Нашу Ніву» абавязковая, 6 палос
форматам А2. Друкія УП выдавецства «Беларускі Дом друку».
Менск, пр. Скірмунтаса, 79. Радзікія не наісе адказнасці за змест
рэзультатных абеласцей. Кошт свабодны. Пасыяндзенне
з реєстрацыяй пэрыядычнага выдання № 581 ад 4 ліпеня 1996 г.,
выдадзенне Дзяржаўным камітэтам па друку Рэспублікі Беларусь.
Юрдычны адрес: г.Менск, пр. Газеты «Ізвестыя», д. 8, кв. 173.
Наклад 5125.
Нумар падпісаны ў друку 3.07.2001.
Заснаваны № 3697.
Рэдакцыйны адрес: Менск, Калектарная, 20а/2а

КУПОН БЯСПЛАТНАЙ ПРЫВАТНОЙ АБВЕСТКІ

Запоўніце гэты купон, і мы надрукуем Вашу абвесьтку (на бокш за 15 словаў) бясплатна. 220050, Менск, а/с 537

Тэкст

Імя і прозывішча
Адрес, тэлефон